

НАША ДОРОГА NASHA DOROHA

PM40007760 ♦ СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК/SPECIAL EDITION 4(78)/2022

THE WAR ON UKRAINE ВІЙНА ПРОТИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

слова Павла Чубинського

музика Михайла Вербицького

Ще не вмерла України ні слава, ні воля.
Ще нам, браття українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому;
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

А завзяття, праця щира свого ще докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відоб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж народами.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Glorious spirit of Ukraine shines and lives forever.
Blessed by Fortune—brotherhood will stand up together.
Like the dew before the sun enemies will fade,
We will further rule and prosper in our promised land.

We will lay our soul and body for the cherished freedom.
Cossack blood will raise the nation of the joyous people.

For the liberty the folk strives ardently from San to Don,
And will let no alien power in our common home.
Aged Dnipro and Black Sea arm in arm rejoice,
And Ukraine will see daylight and live by Fortune's choice.

We will lay our soul and body for the cherished freedom.
Cossack blood will raise the nation of the joyous people.

Passion and hard-working hands prove bright future true.
Song of freedom, loud and clear, guides us all way through.
Over mountains and steppes it flows, over ages told.
Valorous Ukraine stands strong in a thriving world.

We will lay our soul and body for the cherished freedom.
Cossack blood will raise the nation of the joyous people.

O Canada!
Our home and native land!
True patriot love in all of us command.

With glowing hearts we see thee rise,
The True North strong and free!

From far and wide,
O Canada, we stand on guard for thee.

God keep our land glorious and free!
O Canada, we stand on guard for thee.
O Canada, we stand on guard for thee.

Ô Canada!
Terre de nos aïeux,
Ton front est ceint de fleurons glorieux!

Car ton bras sait porter l'épée,
Il sait porter la croix!

Ton histoire est une épopée
Des plus brillants exploits.

Et ta valeur, de foi trempée,
Protégera nos foyers et nos droits.
Protégera nos foyers et nos droits.

Неофіційний переклад

Unofficial translation

О Канадо! Кохана земля!
Мій рідний дім і гордосте моя!

З Тобою враз наш дух росте,
Мов камінь той, твердий!

Від Півночі до моря хвиль
Народ твій — сторож твій!

Боже, даруй волю цій землі!
О, Канадо, ми присягаєм Тобі!
О, Канадо, ми присягаєм Тобі!

8 Holy Cross – War in Ukraine

By Provincial Superior, Fr. Gabriel Haber OSBM

10 Pokrova

The Inseparability of Faith and Culture

By Lidia Wasylun

24 Women and the War in Ukraine

By Lisa Shymko

♦ Жінки і війна в Україні

Написала Леся Шимко

FEATURE STORIES

♦ СПЕЦІАЛЬНІ СТАТТІ

13 Трохи історії про Акт Посвяти України ♦ A Bit of History on Ukraine's Act of Consecration

15 What is Consecration and What is the Significance of the Consecration of Ukraine and Russia to the Immaculate Heart of Mary?

- What is consecration and why do it?
- What is the theological significance of this consecration?
- Pope Francis' Consecration of Russia and Ukraine to Mary: What it Means
- Act of Consecration to the Immaculate Heart of Mary ♦ Акт посвячення Непорочному серцю Марії

20 Ukraine's Past Agony is Being Relived Today

By Oksana Bashuk Hepburn

21 Religion and the War in Ukraine

By Heather Coleman

30 Ukraine: Impressions of a Volunteer

By Dafna Rachok

♦ Україна: Враження Волонтера

Дафна Рачок

10

13

21

24

8 Prayer for Refugees

12 Молитва до Богородиці Діви за припинення війни в Україні від Стефанії Ткачик

34 Уривки – На межовій землі: спогади з Закерзоння Наталія Леонтович Башук, Ната Ленко

♦ Excerpts from *The Borderland: Memoirs from 1945-46*
By Nata Lenko (Natalia Leontowych Bashuk)

37 The Human Heart By †Bishop Bryan J. Bayda, CSsR

37 Prayer for Ukraine

38 Patriarch Sviatoslav's message of March 17, 2022 – Day 22

38 Ukraine is a Woman

39 Canadians standing with Ukraine – in pictures Photographer Mykola Swarnyk

DEPARTMENTS ♦ ВІДДІЛИ

4 Editor's Note

5 From the National President ♦ Від Крайової Голови

6 27th UCWLC Congress

Edmonton, September 29–October 2, 2022

♦ 27-ий Конгрес ЛУКЖК

Едмонтон, 29 вересня–2 жовтня 2022 р.

Editor's Note

When Russia invaded Ukraine this past spring, sadly, I wasn't surprised. It was brewing for years. In fact, the animosity goes back to ancient times. However, despite my lack of surprise, I was still mortified and heart-broken. Being a military historian, I studied the horrors of war. It makes my stomach turn. So, since the onset of the war, I have been bouncing between hope and despair—viewing the awful images on the news, while listening to our priests and religious leaders offer messages of trust and courage. I know we are required to trust in God's plan. But then I see the total destruction of cities and the people within, as well as what happened in Bucha and other villages. I am horrified, furious, and it makes me want to weep—especially with all the war crimes taking place. How do we make sense of all this? How can Christ expect us pray for Putin, his officials, and the soldiers when they do what they do, especially to innocents? But then I read the words of Venerable Fulton Sheen and he has a point:

"Unless souls are saved, nothing is saved. There can be no world peace unless there is 'soul' peace. World Wars are only projections of the conflicts waged inside the souls of men and women, for nothing happens in the external world that has not first happened within a soul."

I suppose I understand. In fact, it is the bottom line. If we want the world to change, then we need to pray for the conversion of souls. We should also be praying for the continual conversion of our own. This means we should be praying a lot! Although we had to change *Nasha Doroha's* upcoming issues on the fly, we tried to provide things to strengthen our heart and spirit. There are various articles to help manage our spirits and emotions, prayers which are known to avail much, as well as poems to inspire. Readers will have a look into why the Consecration of Ukraine and Russia to the Immaculate Heart of Mary is a pivotal move. And we will learn more about Pokrova and how we are all safe under her protective mantle.

As well, the Ukrainian community within Canada has been busy at work and our UCWLC, clergy, and *Nasha Doroha* subscribers have been active! Everyone has been pulling in the same direction. Canadians have worked together to help the war effort in various ways, and welcome refugees. This is a breath of fresh air after our nation experienced strong divisiveness earlier this spring and throughout the pandemic.

You will notice that some of these articles were written and submitted in the spring and it is no longer spring. Originally, we had a combined *Nasha Doroha* issue with a section on the war in Ukraine. But there was such a huge response for submissions that we decided to create a special issue on the war in Ukraine. So when you read the articles, please keep in mind when they were written, and for many submitters, the war weighs heavy on their hearts and their emotions run deep. They are sharing their innermost feelings. Some of the submissions or news may be dated as well, but the information is still valuable and gives us something to contemplate and pray on.

Keep praying for Ukraine, Ukrainian people, and for the conversion of souls—especially the biggest of sinners. Through it all, may we remember:

Glory to God! Слава Богу!
Slava Ukraini! Слава Україні!

НАША
ДОРОГА

LII - 4(78)/2022

NASHA
DOROHA

Квартальний журнал
Ліги Українських Католицьких Жінок Канади

Quarterly publication of the
Ukrainian Catholic Women's League of Canada

La Journal de la Ligue des Femmes
Catholiques Ukrainiennes du Canada

National Executive mailing address:
Barbara Hlus, President
8907-156 Ave, Edmonton, AB T5Z 3B8
Phone: 780-473-0779
presidentnatlucwlc@gmail.com

We welcome your letters and written contributions.
Вітаємо співучасть. Просимо пересилати
дописи, листи до редакції. Please send to:

РЕДАКТОР • MANAGING EDITOR
ЛАРИСА ШЕПТАК • LYRISSA SHEPTAK
lyrissas@hotmail.com

ТЕХНІЧНА ОБРОБКА • TECHNICAL PRODUCTION
Ігор Кодак • Ihor Kodak
306-934-7125
ikodak@sasktel.net

МАРКЕТИНГ/АДМІНІСТРАЦІЯ • MARKETING/ADMINISTRATION
Рожамарія Нагнибіда • Rosemarie Nahnybida
20 Greystone Cres, Sherwood Park, AB T8A 3E4
Phone: 780-467-4710
usejulian@outlook.com

ФІНАНСОВИЙ АДМІНІСТРАТОР • FINANCIAL/TREASURER
Елизавета Зарайко • Elizabeth Zahayko
387 Betts Ave, Yorkton, SK S3N 1N3
Phone: 306-783-6232
eazahayko@sasktel.net

Висловлені погляди не конечно відповідають
Редакції. Матеріали не повертаються.

Opinions of authors are not necessarily those of
the Editorial Board. Material will not be returned.

People in photographs are identified left to right.

Copyright © UCWLC. All rights reserved.

RETURN UNDELIVERABLE CANADIAN ADDRESSES TO

NASHA DOROHA
387 BETTS AVE
YORKTON SK S3N 1N3

ISBN 1-894022-75-0

PRINTWEST

Printed by PrintWest Communications
1111 8th Avenue, Regina, SK S4R 1E1
Phone: 306-525-2304 Fax: 306-757-2439

Front cover

Photo of icon of Protection of the
Mother of God (Pokrova)

www.ucwlc.ca

Від Крайової Голови ♦ From the National President

08 березня 2022р.

“Церква, як Містичне Тіло Христове, є за своєю природою “таємниця єдності”, до якої покликане все людство”.

— Патріарх Святослав

Пастирський Лист Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, 10 вересня 2019 р.

March 8, 2022

“The Church, as a Mystical Body of Christ, is by its very nature ‘a mystery of unity’ to which all humankind is called.”

— Patriarch Sviatoslav

Pastoral Letter of the Synod of Bishops of the Ukrainian Greek-Catholic Church, September 10, 2019

Ліга Українських Католицьких Жінок Канади
Ліга Католицьких Жінок Канади
Всесвітній Союз Жіночих Католицьких Організацій
Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Ukrainian Catholic Women's League of Canada
Catholic Women's League of Canada
World Union of Catholic Women's Organization
World Federation of Ukrainian Women's Organizations

Слава Ісусу Христу!

МОЛІТЬСЯ ЗА МИР
Підтримайте Україну
Допоможіть Україні Тепер
Єднаймося з Україною

Дорогі Сестри у Христі!

Таємниця єдності, до якої покликане людство сьогодні, живе тут і зараз. Покликане так, як ніхто не очікував, чи може зрозуміти. Ліга Українських Католицьких Жінок Канади разом з усіма вами, єднається з жінками та народами світу в молитві і солідарності з народом України.

Через шквал повідомлень що надходив до наших дочірніх організацій ми були зайняті, розповсюджуючи інформацію та оновлення в міру їх отримання. Від імені Ліги Українських Католицьких Жінок Канади я хочу подякувати всім за молитви та листи в яких ви висловлюєте любов і солідарність з Лігою Українських Католицьких Жінок Канади, та народом України. В цьому листі я ділюся з вами інформацією, оновленнями, і вебсайтами, які, як я сподіваюся, дадуть відповідь на запитання “як я можу допомогти?”. Інформація, гуманітарні оновлення та правила змінюються щогодини.

В міру розвитку війни, ми щодня чуємо послання надії, молитви і благословення від нашого Патріарха Святослава, та непохитні

Glory Be to Jesus Christ!

#PRAYFORPEACE
#StandWithUkraine
#HelpUkraineNow
#UniteWithUkraine

Dear Sisters in Christ!

This mystery of unity to which mankind has been called today, live in the here and now. Called in a way no one expected nor understands. The Ukrainian Catholic Women's League of Canada, along with all of you, unite with women and all peoples around the world in prayer and solidarity with the people of Ukraine.

The barrage of communications through our affiliate organizations has kept us busy, circulating information and updates as we receive them. On behalf of the Ukrainian Catholic Women's League of Canada, I wish to thank you all for your prayers and messages expressing your love and solidarity with the Ukrainian Catholic Women's League of Canada and the people of Ukraine. In this letter I share with you information, updates, and websites that I hope will answer the many “how can I help?” questions. The information, humanitarian updates, and policies are changing by the hour.

As the war progresses, each day we hear a message of hope, prayer, and blessings from our Patriarch Sviatoslav and steadfast courageous appeals

мужні заклики Президента України до міжнародної спільноти про допомогу. Послання, які забезпечують взаємне зміцнення єдності через залучення сили та дії Святого Духа! У нещодавньому посланні Патріарх Святослав навчає нас, що в цей час великого посту ми єднаємо своє внутрішнє духовне життя зі Святим Духом і разом є Тілом Христовим. "Піст означає зламати все, що нас розділяє і вигнати духа зла".

from Ukraine's President to the international community for help. Messages that provide a mutual strengthening of unity and engagement through the power and actions of the Holy Spirit! In a recent message of Patriarch Sviatoslav, he teaches us that during this time of the great fast, we unite our inner spiritual life with the Holy Spirit and together we are the Body of Christ. "Fasting means breaking all that divides us and cast out the spirit of evil".

ПОВІДОМЛЕННЯ

**27-ий Конгрес ЛУКЖК
відбудеться в Едмонтоні
29 вересня–2 жовтня 2022 року**

NOTICE

**27th UCWLC Congress
will be held in Edmonton
September 29–October 2, 2022**

Для нас, як членів жіночих організацій, парафій, громад, першим закликом до дії є молитва і піст за наших сестер і братів в Україні. Я закликаю вас діяти щодня, водночас зупинитися і помолитися за Україну — за людство! Немає нічого більшого за силу молитви. Це Божа зброя!

Наша суспільно-політична місія закликає нас присвятити свої дії гуманітарній допомозі України. Численні пропозиції щедрої допомоги українцям, які постраждали від війни в Україні, були вражаючими. Шляхи збору гуманітарної допомоги від місцевих, національних та міжнародних організацій, філіями яких ми є, розміщені на сайтах, перелічених нижче. Багато жіночих організацій просять сприяти ЛУКЖК у її підтримці військових потреб. ЛУКЖК є благодійною організацією і отримані (\$20+) пожертви можна подати до Крайової Управи ЛУКЖК.

Будь ласка, будьте обережні з "сайтами для пожертв". Переконайтеся, що вони з перевірених організацій. Відвідайте або зв'яжіться з місцевою парафією, єпархією тощо, щоб отримати пораду, де і як ви та ваша мережа може допомогти в цих намірах. У більшості юрисдикцій відбуваються молитовні ланцюги, пакування посилок, мітинги тощо. Зверніться до української громади у вашому регіоні, щоб отримати правдиву інформацію та способи, як ви можете допомогти будучи волонтером. Світ підтримує Україну. ►

As members of our women's organizations, our parishes, our communities, our first call to action is prayer and fasting for our sisters and brothers of Ukraine. I encourage you to act each day, at the same time, stop and say a prayer for Ukraine—for humankind! There is nothing greater than the power of prayer. God's weapons!

Our socio-political mission calls us to devote our actions to the humanitarian aid efforts for Ukraine. The many offers of generous assistance to Ukrainians affected by the war in Ukraine has been overwhelming. Humanitarian aid collection avenues from local, national, and international organizations, of which we are affiliates of, are located via the sites listed below. Many women's organizations are requesting to support the UCWLC in their support of the war efforts. The UCWLC National is a charitable organization and receipted (\$20+) donations can be made to the UCWLC National executive.

On this, please be wary of "sites to donate." Ensure they are from trusted established organizations. Visit or contact your local parish, eparchy, diocese, etc. to confirm and advise where and how you and your network can assist in these efforts. Prayer chains, parcel packing, rallies, etc. are happening in most jurisdictions around the world. Check with the Ukrainian community in your area for true information and ways you can help as a volunteer. The world stands with Ukraine. ►

Гуманітарна криза в Україні продовжує наростати, оскільки існує найбільша потреба в медичних, матеріальних та оборонних матеріалах. Громади в усьому світі також готуються прийняти багатьох тих, хто втікає або вже втекли з України через свої імміграційні потоки. Українські соціальні служби у вашому регіоні та імміграційні служби можуть допомогти іншим чином.

Останнє, але не менш важливе — ми просимо вас, стежити за правдою у повідомленнях та інформації ЗМІ. Багато представників преси ризикують своїм життям, щоб донести до нас цю правду. Ми можемо погоджуватися, або не погоджуватися з тими чи іншими стратегіями політичних лідерів західного світу. Будь ласка, моліться за них усіх, коли вони приймають рішення за все людство. Для захисту мирного населення, Україна благає створити “безпольотну зону”. Продовжуйте робити все можливе, щоб ваш голос був почутим через місцевих політиків. Відвідайте подані нижче вебсайти, щоб дізнатися як це зробити.

Український народ — це люди великої віри, багатих традицій і солідарності. Понад 40 мільйонів українців виступають за мир, справедливість і незалежну Україну!

Бог дав нам місію змінювати серця людей, де б вони не були. Де б ви не були у світі, поширюйте добру новину, через свої добрі справи в ім'я Ісуса!

*О Боже, прийми наш піст і молитву,
Боже, об'єднай нас усіх!
Нехай життя переможе смерть
і нехай єдність молитви всього світу
принесе мир в Україну!*

Ваша у Христі,

Барбара Глусь, Голова Крайової Управи ЛУКЖК

The humanitarian crisis in Ukraine continues to grow with medical aid, materials, and defence materials being of greatest need. Communities around the world also prepare to receive the many that flee or have fled Ukraine, through their immigration streams. Check with the Ukrainian Social Services, government of Canada, the Ukrainian Canadian Congress, organizations in your area, and immigration services in your country for more ways you may be able to assist in.

Last, but not least, we ask that you receive the reports and information of the media with an open eye for the truth. Many members of the press also risk their lives to get the truth to us. We may agree or disagree with the political strategies of our political leaders of the western world. Please pray for them all as they make decisions for all humankind. To protect civilians, Ukraine pleads for a “no fly zone”. Make your voice heard through your local politicians. Visit the websites below on ways to make your voice heard.

The Ukrainian people are people of great faith, tradition, and stand in solidarity, all 40,000,000+, for peace, justice, and an independent Ukraine!

God has given us a mission to make a difference in hearts wherever they are! Wherever you are in the world, spread the good news through your good works, in Jesus' name!

*Oh God, receive our fasting and prayer,
Oh God, unite us all!
May life conquer death
and may the unity of prayer of the whole world
bring peace to Ukraine!*

Yours in Christ,

Barbara Hlus, National UCWLC President

UKRAINIAN WORLD CONGRESS

<https://www.ukrainianworldcongress.org/news>

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS

<https://www.ucc.ca>

CATHOLIC NEAR EAST WELFARE ASSOCIATION - CANADA

<https://cnewa.org/ca/campaigns/ukraine>

CANADA-UKRAINE FOUNDATION

<https://www.cufoundation.ca>

Holy Cross – War in Ukraine

By Provincial Superior, Fr. Gabriel Haber, OSBM

Dear Friends,

As we enter deep into the Holy Week, we devote our prayers, fasting, and almsgiving for the swift end to the atrocities that war brings to the people of Ukraine. After the footage from Bucha and other Ukrainian cities, the people closest to me ask the question: where was God? Why didn't He stop it? How could He allow this kind crime against humanity, His sacred creation?

Friends, to be honest with you, this question is very difficult to answer, because there are not enough words. A few days ago, I was able to talk with Father Provincial from Ukraine, he told me: "It is better to be silent at this time." At this point it is better to sympathize, to be close with those who are hurting, cry with them, be with them. At this point, it is better to cry with these people and ask the same

questions they ask. King David was asking the same questions. If you open the book of Psalms, then you hear the same cry, the same pain, the same question. When you open the Book of Job, you see the same thing, you see the same subject, and it speaks today more than thousands of words. But the fact that I refer to the lyrics does not lessen the pain. So, I will not really try to answer the questions, nor explain this pain and the cries of our women and children. Rather, I will try to decide for myself in which God I believe. Who is this God? Why is this happening now?

Paradoxically, it is in this confession of my own faith that I find the answer. I believe in God, who became a human person like myself. When He was a small baby, evil people also wanted to kill Him. He became a refugee with his family. Moreover,

when He and His family fled, in this place where He was, many babies paid the ultimate price—they were killed because of the plots and the misuse of the power of these evil people. Then Christ came to the people, preaching peace to them, calling them to conversion from bad to good, and teaching them how to live by God's law—the law of God's love. But what did these evil people do? They betrayed Him, condemned Him unjustly, imprisoned Him, bound Him, tortured Him, and finally crucified Him, after which He died.

I believe in God, who died on the cross. This is the reality. This is the same reality as the death that lurks in Ukrainian cities today. God died there. God died in Ukrainian cities, as He once did on the cross. As once God became man, and then the humanity of God, the Church, came into existence. I believe that God is now people, His body, who believe in Him, who do no evil, who suffer, who are killed. He went through it Himself and is feeling that pain now. His mother was also a refugee, rescuing her baby. Then Mother of God watched her Son being

Prayer for Refugees

We hear the cries of the suffering;
We see the violence in our midst.
May we remember them in our prayers
and be in solidarity with our actions.
Teach us to recognize Your presence in every human being.
May all refugees and displaced people
return to the security of a home.
We pray for this in Christ's name. Amen.

— Pope Francis

Prayer service on International Day of Refugees, June 2016
Submitted by Helen Sirman

Many folks want
to serve God, but
only as advisors.

crucified, dying on the cross, being taken down from the cross. That is why the Mother of God understands better than me those mothers whose grief is now inconsolable.

The question of many is hanging over their shoulders—why doesn't God stop such a war crime? Precisely because it is God who created human beings free to choose between good and evil. This is God who gave human beings this opportunity. This is not some architect who created a typewriter in which everyone is a cog. It is not a mechanism that controls everything, that knows everything, that has calculated everything from beginning to end, and knows in advance what will happen. I believe that we choose how it will be. God knows many possible options, but *we* make the choice. According to this free choice, good continues to fight and defeat evil. Because God is life. Life of

God, in spite of everything, continues. Because it is love, and it is this love that wins.

God is helping our defenders, because of their bravery, many cities are now liberated. On the one hand we perceive as a miracle, and on the other hand we understand that behind this miracle are the efforts of the Ukrainian Armed Forces and the help of the whole world, our defenders, our guardian angels. May our God be *with* them and *for* them now. For they defend good from evil, life from death. I believe that these cities will be resurrected, that the memory of those people who have now departed to God (who did not only die on the Cross, but also *rose* from the dead) and their memories will live continually in Eternity with Him and in our own memories. After all, I also believe in the Resurrection of Christ. My God not only died but overcame death. He rose from the dead, and this means that

life wins... that love wins. We will live, do good, revive with our own hands and with God's help all that has been destroyed. Because what is happening is a divine-human process. God and humanity are cooperating, cooperating to create, to fill the world with life and love. Evil is trying so hard to oppose all of this, which tries to destroy, overpower, slave, oppress, and kill. But good will surely win.

Today I read a post from my friend in which she writes that there is no God. I am, in a sense, ready to agree with her. But this feeling of abandonment of God is natural. It is also described in the Holy Scriptures. When we read the Book of Job, it is about all this feeling of complete abandonment. When we read the Psalms, it is there that King David cries out to God. He calls for the destruction of enemies who attack him from all sides. He cries out for protection and does not understand why he is abandoned, why He does nothing? Moreover, Christ himself on the cross in the last seconds of his life addresses God the Father with the words: "My God, my God, why have you forsaken me?" (Matthew 27:46) **Even God has survived this abandonment of God.** Friends, that is why it is a natural reaction of our people to ask these questions, to make such harsh statements. Words will not convince us, but the fact that we continue to live, continue to love, support and pray for each other. We believe in God, Who is *among* us, Who is *in* us, Who is *with* us, Who is the God of love, Who is the God of sacrifice. **Our God is with us.** He is with us even when it seems to us that He has left us.

@Sachinettiyl (viral)

El pequeño cantó delante de una cruz de piedra.
(The little boy sang in front of a stone cross)

Aletia Press

https://www.youtube.com/watch?v=DZlboy-Y_Xs

Pokrova

The Inseparability of Faith and Culture

By Lidia M. Wasylyn

Sviato Pokrovy, or the Feast of the Protection of the Mother of God, is the special day we venerate the Pokrova, the Mother of God the Protectress. This day is steeped in spirituality, rich with folk traditions which have been preserved over the last millennia. This feast is a testament to the undying faith of Ukrainians and their love for Christ and the Most Holy Mother of God.

The veneration of the Mother of God originated in 10th-century Constantinople when that city was under siege by the Saracens (Turkish Muslims). The people sought sanctuary in a church, and it is believed that the Mother of God appeared above the city and covered it with her *omofo* (shroud). Through prayer to her Son, she interceded on behalf of the faithful. Encouraged by the appearance of the Mother of God, the Greeks fought off the Saracens and in memory of this miracle established a day honouring the Protection of the Mother of God.

The feast honouring the Mother of God was enthusiastically embraced with the introduction of Christianity to Kyivan-Rus', Ukraine, in 988 A.D. by Kniaz Volodymyr Velyky—Volodymyr the Great—and integrated into our cultural traditions. It vividly illustrates the unity and inseparability of the deeply rooted religious and cultural traditions of Ukrainians.

Ukrainian Marian Collection, The Marian Library, University of Dayton

Since its beginnings, our church has believed in the protection of the Mother of God. Venerating her became an integral part of life, regardless of wealth, position, or education.

This is evidenced by the countless churches in Ukraine, and in the diaspora, named in honour of the Pokrova. Innumerable icons have been written over the centuries depicting the

Pokrova. We honour her with the Moleben. Poems and songs have been written in praise of her, and holy places throughout Ukraine are sources of heavenly inspiration.

In the year 1037, Kyivan monarch Yaroslav the Wise built Ukraine's most famous church, St. Sofia Cathedral, and placed the Ukrainian people under the protection of the Pokrova. He successfully defended Kyiv against the invading Pechenihiy and thanked the Mother of God for her protection. From that day, the Mother of God became the protectress of Ukraine, the spiritual queen of our people. Later, Kniaz Ihor Sviatoslavovich, the hero of the ancient epic work "*Slovo o Polku Ihorevym*," paid homage to the miraculous icon of the Mother of God of Perehoshchi after escaping from imprisonment.

Many examples testify to the ancient roots of the veneration of the Mother of God in the Ukrainian Christian tradition. Since the history of our people and our church is replete with events of invasion, occupation, and devastations by foreign armies, it is no wonder Ukrainians have always sought divine protection and turned to the Pokrova for help and intercession.

The Feast of Pokrova was the day Ukrainian kozaks elected their leader. The kozak church built at the Zaporizhian Sich was named in honour of the Pokrova and housed the icon showing her protecting the kozaks with her *omofor* draped across her outstretched hands symbolically providing protection of the faithful. It shows ribbons outstretched from the

kozaks to the Mother of God inscribed with the words: "*We beseech you, cover us with your righteous pokrov and deliver us from all evil.*"

Pokrova is the subject of many traditional Ukrainian songs called *dumy* that retell the history of the kozaks. One of the most famous examples of divine protection in Ukraine is from the Pochaiv Monastery in Western Ukraine in July 1675, that was besieged by Turkish invaders. An apparition of the Mother of God, accompanied by angels and saints, appeared at the monastery walls. With her *omofor* she sheltered the monastery. The Turks reputedly fled upon seeing the apparition. This event is commemorated by a chapel in the monastery and is remembered in a song recently recorded in Ukraine titled: "*O ziyshla zoria vechorovaya, nad Pochaevem Stala.*"

Renowned Ukrainian ethnographer Oleksa Voropay, in his seminal work *The Traditions of our People*, documents that after the destruction of the Zaporizhian Sich in 1775, kozaks who fled westward took with them the kozak Icon of Pokrova. They fervently believed in the power of Pokrova and so the Feast of Pokrova became known as "the day of the Ukrainian kozak."

The veneration of Pokrova continued: the Ukrainian Army in the First World War, the *Sichovi Striltsi*—the Sich Sharp Shooters, and the Ukrainian Insurgent Army (the UPA) during the Second World War, all venerated the Pokrova and sought her protection as they fought to protect their nation. On October 14, 1942, the commander of the Ukrainian Insurgent Army,

General Taras Chuprynka-Roman Shukhevych declared the establishment of the Ukrainian Insurgent Army, and further declared Sviato Pokrovy as a holy day for venerating the Protectress of the Ukrainian people by the armed forces.

There are many traditions, sayings, and folk beliefs associated with this time around Pokrova. But that will have to be another article for another year.

The essence of the Feast of Pokrova remains unchanged over the centuries. The faith that our people have in God and the Mother of God endures even though social and cultural traditions may evolve. As the vicious, unprovoked invasion of Ukraine continues, we see the Ukrainian nation once again seeking the protection of our beloved Mother of God. We gather beneath her *omofor* and pray for her intercession on behalf of the innocent victims of the bloodthirsty aggressor. News reports and photos on social media demonstrate this enduring faith in God as the Ukrainian population faces the aggressor head on.

Like our forefathers, we too ask the Holy Mother of God to protect our children, our families, and our communities. Our Ukrainian brothers and sisters desperately need our prayers more than ever. Let us join our prayerful voices with those under siege and under attack and pray to the Pokrova so that she may protect the innocent and the righteous with her pure *omofor*.

Lidia M. Wasylyn is an Eparchial Executive member, Edmonton Eparchy.

Молитва до Богородиці Діви за припинення війни в Україні

Богородице Діво, просимо сьогодні, перед лицем Свого Сина,
заступися Ти за нас, Матінко Єдина. наших воїнів, Україну. Пречиста, спаси!

Стоїмо перед Тобою, всі переживаємо, що великі труднощі і війну
вже сьогодні маємо.

З непохитною вірою, Богородице, до Тебе звертаємось,
бо зараз Ти тут посеред нас з материнською любов'ю,
всі сьогодні знаємо.

Врятуй нас від смерті й війни, подай світло миру.
Просим, молим за воїнів, діточок, за Неньку Україну!

Вкажи вихід із небезпеки, війни. Дай всім дух миру і любові,
щоб засіяло знов сонечко ясне у кожному домі,
щоб не було більше, на українські землі, війни,
а то що є, закінчилась.

Віднови дух народів, попроси Бога Благодаті.
Щоб панувала тиша, спокій та ласка Божа в кожному домі і хаті.

Мати Христа, Пресвятая Богородице Діво, Ти стояла під хрестом Свого Сина.
Поспіши й на допомогу й нам, просимо, благаємо.
Вислухай наше прохання, бо сьогодні лиш на Тебе всю надію маєм,
щоб не було крові, жертв, і закінчилась ця страшна війна

Наших синів, братів, захисти! Матінко Маріє! Нам допоможи!
Ми сьогодні плачемо, просимо всі щиро:
Ми не хочемо війни, всі ми хочемо миру!

— від Стефанії Ткачик, відділ Свв. Кирила і Методія, Сейнт Катеринс, Онтаріо

Трохи історії про Акт Посвяти України

Уривок із пастирського листа Патріарха
Святослава про відновлення Акту Посвяти
України під час Великого посту 2014 року.

Князь Ярослав Мудрий, син святого Володимира, вперше посвятив Україну на Покрову Божої Матері близько 1,000 років тому. Піднесімо наші молитви до Пресвятої Богородиці — Теотокос.

Пречиста Богородиця супроводжує людський рід не тільки в тій історії, яка записана у священних книгах. Вона перебуває зі своїми дітьми завжди і всюди, в усі часи і посеред будь-яких обставин. Чимало місць на нашій земній кулі Пресвята Богородиця позначила своєю особливою присутністю, завдяки чому всі ці місця стали для багатьох людей, а навіть цілих народів знаком порятунку і спасіння.

Як тут не згадати близькі й дорогі серцю кожного християнина місця Святої Землі — Назарет, Вифлеєм, Аїн-Карім, Єрусалим, які донині притягують до себе сотні тисяч паломників з усього світу? Як не згадати Люрд у Франції, Лоретто в Італії, Апаресіду в Бразилії, Гваделупу в Мексиці, Маріазелль в Австрії, Ченстохову в Польщі, Маріапівч в Угорщині, Литманову в Словаччині? Як не згадати маленьке португальське село Фатіма, де Пречиста Богоматір на початку далекого 1917 року з'явилася трьом малим пастушкам і закликала молитися за Росію, щоб не допустити поширення у світі загрозливого і нищівного безбожництва, яке принесе стільком народам безмірні страждання та випробування?

Як не згадати Унів і Почаїв, Зарваницю і Гошів, які стали знаком опіки Пресвятої Богородиці над нашою землею впродовж її бурхливої історії? Як, урешті, не згадати Грушів і той переломний момент у житті нашої Церкви й країни, коли рівно рік після Чорнобильської аварії Господь дав нам знак із неба, визволяючи нас від страху і пробуджуючи нас до нового життя в оновленій своїй країні. Ми тоді ще не знали, чим закінчатся наші змагання, але відчували велику надію і впевненість, бо з нами була вона — Пресвята Богородиця, і через неї з нами був Господь — Владика неба і землі. ►

A Bit of History on Ukraine's Act of Consecration

Excerpt taken from the pastoral letter of Patriarch
Sviatoslav on the renewal of the Act of Consecration
of Ukraine during the Great Fast in 2014.

Prince Yaroslav the Wise, son of St. Volodymyr, first consecrated Ukraine to the Protection of the Mother of God about 1,000 years ago. Let us give up our prayers to the Most Holy Mother of God—Theotokos.

The Mother of God accompanies humanity not only through the recorded history of Sacred Writ; she dwells with Her children always and everywhere, in all times and in every circumstance. The Most Pure Theotokos has graced many places on earth with her special presence. These unique places have become for many people, and even entire nations, signs of refuge and salvation.

Such are the sites in the Holy Land near and dear to heart of every Christian—Nazareth, Bethlehem, Ein Karem, Jerusalem, all of which still attract hundreds of thousands of pilgrims from all over the world. One should also mention— Lourdes in France, Loretto in Italy, Aparecida in Brazil, Guadalupe in Mexico, Mariazell in Austria, Czestochowa in Poland, Máriapócs in Hungary, Litmanová in Slovakia. How can we also not mention the small Portuguese village of Fatima, where the Immaculate Mother of God, at the beginning of 1917, appeared to three shepherd children, asking us to pray for Russia so as to prevent the spread throughout the world of a menacing and devastating infidelity that would bring so many people immense suffering and pain.

How can we also not call to mind Univ and Pochaiv, Zarvanytsia and Hoshiv, all of which are signs of the Most Holy Mother of God's care for our land during its turbulent history. Finally, let us not forget Hoshiv, and that turning point in the life of our church and country, when exactly a year after the Chornobyl disaster, the Lord gave us a sign from heaven, freeing us from fear and awakening in us a new life in a renewed country. At that time, we did not yet know how our race would end, but we felt a great hope and trust, for she, the Mother of God, was with us and through her the Lord and

Пресвята Богородиця є поруч із нами в особливий спосіб у Літургії. Вона єднається з нами в безнастанному прославленні Всевишнього, а водночас, як любляча Мати, постійно заступається за нас перед Господом. Свята Церква виражає цю свою віру в безнастанне молитовне посередництво Пречистої Богоматері словами відомої церковної молитви: «Діва днесь предстоїть у церкві і з ликами святих за нас молиться Богові. Ангели з архиєреями поклоняються, апостоли з пророками ликують. Бо ради нас молить Богородиця предвічного Бога». Ці слова, взяті з кондака свята Покрови Богородиці, приносять нам утіху в скорботах, дають силу у випробуваннях, звіщають надію в терпіннях, бо знаємо, що те «днесь» виражає не якесь далеке і чуже минуле, а стосується нашого сьогодення — з його загрозами і тривогами. Вона, за словами великого патріарха Йосифа, є «нерушимим знаком нашої сили і нашої надії на перемогу». А це тому, що «Пресвята Богородиця, під якої чесним і чудесним Покровом всі ми, як діти під охороною Матері, перебуваємо і в бідах та нуждах наших під її Покров прибігаємо, була і є цим непорушним пристанищем, знаменом і запорукою єдності нашої української християнської родини».

Зважаючи на нові історичні обставини, бажаю скерувати ваші духовні очі до Богородиці і у відповідь на її люблячу й турботливу присутність у нашому житті віддати всіх вас під її материнську опіку. Свого часу під Покров Пречистої Діви Марії посвятив народ Русі-України благовірний князь Ярослав Мудрий. Відновив цю посвяту в Зарваниці 1995 року світлої пам'яті Мирослав Іван кардинал Любачівський.

Надано в Києві, при Патріаршому соборі
Воскресіння Христового, 20 березня 2014 р.

Master of heaven and earth was with us.

The Theotokos is near to us in a special way during the Liturgy. She unites with us in endless praise of the Most High and—at the same time—as a loving Mother, she continually intercedes for us before the Lord. The church expresses its faith in the Most Pure Mother of God's unceasing and prayerful intercession in the well-known prayer: "The Virgin today stands in the church and together with the choir of the saints she prays for us to God. The angels worship with the hierarchs; the apostles exult with the prophets; for the Theotokos prays for us to the Eternal God." These words, taken from kontakion of the feast of the Protection of the Mother of God bring us comfort in our affliction, give us strength in our trials and hope in our sufferings, because we know that this "today" does not express some distant and alien past, but rather our present with its own threats and anxieties. In the words of our Patriarch Josyf, she is "the immovable sign of our strength and hope for victory." This is because "the Most Holy Mother of God—beneath whose honourable and miraculous Protection, we, her children, flee in times of trouble and distress—is the inviolable shelter, sign and pledge of the unity of our Ukrainian Christian family."

Given the new historical circumstances, I wish to turn your spiritual eyes towards the Mother of God and, in response to Her loving and caring presence in our lives, entrust all of you to Her maternal care. During his reign, the pious Prince Yaroslav the Wise consecrated the people of Rus'-Ukraine to the Protection of the Blessed Virgin Mary. In 1995, Myroslav Ivan Cardinal Lubachivsky, of blessed memory, renewed this consecration in Zarvanytsia.

Given in Kyiv at the Patriarchal Sobor of the
Resurrection of Christ 20 March 2014.

"To love one's enemy means to stop his murderous hand, to take away his weapon, not to give him the opportunity to kill. We ask that in the circumstances of hatred and murder of war, that we know how to love God and our neighbour, that we remain human."

— Patriarch Sviatoslav

What is Consecration and What is the Significance of the Consecration of Ukraine and Russia to the Immaculate Heart of Mary?

What is consecration and why do it?

What's a consecration?

Consecration means “to make holy.” When one makes an act of consecration, it is made ultimately to God with the understanding that our consecration is a serious commitment on our part to respond faithfully to God’s grace at work in our lives.

When consecrating ourselves to Our Lady, we are consecrating ourselves to Jesus through Mary. As Pope John Paul II explained,

“Consecrating ourselves to Mary means accepting her help to offer ourselves and the whole of mankind to him who is holy, infinitely holy; it means accepting her help—by having recourse to her motherly heart, which beneath the cross was opened to love for every human being, for the whole world—in order to offer the world, the individual human being, mankind as a whole, and all the nations to him who is infinitely holy” (May 13, 1982).

“Consecration to the Mother of God,” says Pope Pius XII,

“is a total gift of self, for the whole of life and for all eternity; and a gift which is not a mere formality or sentimentality, but effectual, comprising the full intensity of the Christian life—Marian life.” This consecration, the Pope explained, “tends essentially to union with Jesus, under the guidance of Mary.”

By Denver Catholic Staff
<https://denvercatholic.org/what-is-consecration-and-why-do-it> ►

ЛІГА УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ЖІНОК КАНАДИ
Крайова Управа

UKRAINIAN CATHOLIC WOMEN'S LEAGUE of CANADA
National Executive

A wonderful opportunity exists for our Ukrainian young people at the university level. The **Ukrainian Catholic Women's League of Canada National Executive** offers two scholarships to post-secondary students enrolled in Ukrainian Studies and Religious Studies.

**The Vera Buczynsky
Ukrainian Language Studies Scholarship**
for **\$1,000** is offered to a person of Ukrainian Catholic descent who is enrolled in Ukrainian Language Studies at the post-secondary level. Criteria and applications are available online at www.ucwlc.ca and can be submitted electronically to the:
Vera Buczynsky Ukrainian Language
Studies Scholarship Committee
ucwlcnationalscholarships@gmail.com

**The Mary Dyma
Religious Studies Scholarship**
for **\$1,000** is offered to a lay woman of Ukrainian Catholic descent who is enrolled in Religious Studies at the post-secondary level. Criteria and applications are available online at www.ucwlc.ca and can be submitted electronically to the:
Mary Dyma Religious Studies
Scholarship Committee
ucwlcnationalscholarships@gmail.com

Deadline for receipt of completed applications is October 1.

Acts of Consecration are a great tradition in the Church. They often feature the person of Mary, who invites us to come to her and entrust our troubles to her.

A public Act of Consecration to her takes on particular form and themes. In Fatima, Our Lady asked us to entrust Russia to her protection. Often in other shrines, Acts of Consecration take place for particular purposes.

An Act of Consecration can also be personal, where a person consecrates his or her life solemnly in religious life, personally, in everyday life, to keep a focus and maintain a trust in the Providence of God.

“Cardinal Nichols Explains Act of Consecration for Ukraine and Russia to Immaculate Heart of Mary”
<https://www.exaudi.org/cardinal-nichols-explains-acts-of-consecration>

What is the theological significance of this consecration?

The Heart of Mary is the heart of God. We must think that Mary is the one who shared her only Son with the Father. That Son was loved immensely by the Father and the Mother, as John Paul II and Paul VI and the whole tradition have reminded us. Mary opened up for us the way to love, who corresponded, more than any other creature, to God's immense love. So we are all called to conform ourselves to this Heart in order to be able to love Jesus in others. We are convinced that true peace does not come from the United Nations, from weapons,

or from the politics of States, but only from God. Therefore, if we want to create peace, we must conform our hearts to the one who loved God and who loves the Church and our brothers and sisters, that is, to Mary. Therefore, this is the Immaculate Heart of Mary: a heart that loves immensely, giving itself to all of us. Therefore, if we really want to create peace, we must start from our hearts conformed to the Immaculate Heart of Mary.

“Theological significance of Act of Consecration explained By Fabio Colagrande and Benedetta Capelli”
<https://www.vaticannews.va/en/church/news/2022-03/theological-significance-of-act-of-consecration-explained.html>

Pope Francis' Consecration of Russia and Ukraine to Mary: What it Means

Mary specifically asked that Russia be consecrated to her Immaculate Heart.

The 1917 apparitions at Fatima are some of the world's most famous Marian apparitions.

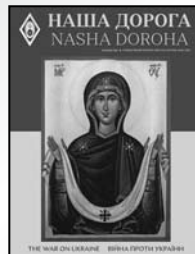
In the course of her appearances, Mary revealed three secrets, the second of which was a statement that World War I would end, as well as a prediction of another war that would start during the reign of Pius XI if people continued to offend God, and Russia was not consecrated to Mary's Immaculate Heart.

Sister Lucia, one of the three Fatima visionaries, said that Mary told her: “If my requests are heeded, Russia will be converted, and there will be peace; if not, she will spread her errors throughout the world, causing wars and persecutions of the Church. The good will be martyred; the Holy Father will have much to suffer; various nations will be annihilated.”

“In the end, my Immaculate Heart will triumph. The Holy Father will consecrate Russia to me, and she shall be converted, and a period of peace will be granted to the world.”

Jonah McKeown
<https://bccatholic.ca/news/world/pope-francis-consecration-of-russia-and-ukraine-to-mary-what-it-means>

Чи Ви передплатили журнал
НАША ДОРОГА
(або два) у подарунок
на Уродини чи
Річницю Вашим
найдорожчим?
Див. стор. 26.

Did you buy a gift
subscription or
two of NASHA
DOROHA for your
favourite people?
For their birthday
or anniversary?
Please see page 26.

Act of Consecration to the Immaculate Heart of Mary

O Mary, Mother of God and our Mother, in this time of trial we turn to you. As our Mother, you love us and know us: no concern of our hearts is hidden from you. Mother of mercy, how often we have experienced your watchful care and your peaceful presence! You never cease to guide us to Jesus, the Prince of Peace.

Yet we have strayed from that path of peace. We have forgotten the lesson learned from the tragedies of the last century, the sacrifice of the millions who fell in two world wars. We have disregarded the commitments we made as a community of nations. We have betrayed peoples' dreams of peace and the hopes of the young. We grew sick with greed, we thought only of our own nations and their interests, we grew indifferent and caught up in our selfish needs and concerns. We chose to ignore God, to be satisfied with our illusions, to grow arrogant and aggressive, to suppress innocent lives and to stockpile weapons. We stopped being our neighbour's keepers and stewards of our common home. We have ravaged the garden of the earth with war and by our sins we have broken the heart of our heavenly Father, who desires us to be brothers and sisters. We grew indifferent to everyone and everything except ourselves. Now with shame we cry out: Forgive us, Lord!

Holy Mother, amid the misery of our sinfulness, amid our struggles and weaknesses, amid the mystery of iniquity that is evil and war, you remind us that God never abandons us, but continues to look upon us with love, ever ready to forgive us and raise us up to new life. He has given you to us and made your Immaculate Heart a refuge for the Church and for all humanity. By God's gracious will, you are ever with us; even in the most troubled moments of our history, you are there to guide us with tender love. ►

Акт посвячення Непорочному серцю Марії

О Маріє, Мати Божа і наша, у цю скорботну годину ми прибігаємо до Тебе. Ти є Матір'ю, любиш і знаєш нас: ніщо, що сповнює наші серця, не приховане від Тебе. Мати милосердя, багато разів ми відчували Твою турботливу ніжність, Твою присутність, яка повертає мир, тому що Ти завжди ведеш нас до Ісуса, Князя миру.

Однак ми загубили шлях миру. Ми забули урок трагедій минулого століття, про жертву мільйонів полеглих у світових війнах. Ми знехтували зобов'язаннями, взятими як Спільнота Націй, і зараз зраджуємо мрії народів про мир і надії молоді. Ми захворіли на жадібність, ми замкнулися в національних інтересах, ми дозволили собі бути скованими байдужістю і паралізованими егоїзмом. Ми воліли ігнорувати Бога, співіснувати з нашою облудою, підживлювати агресію, придушувати життя та накопичувати зброю, забуваючи, що ми є хранителями нашого ближнього та нашої спільної домівки. Ми спустошили війною земний сад, зранили гріхом серце нашого Отця, який хоче, щоб ми всі були братами і сестрами. Ми стали байдужими до всіх і до всього, окрім до самих себе. І з соромом кажемо: прости нам, Господи!

У нещасті гріха, у наших зусиллях та слабкостях, у таємниці несправедливості зла і війни Ти, Пресвята Мати, нагадуєш нам, що Бог не покидає нас, а продовжує дивитися на нас з любов'ю, з прагненням пробачити і знову піднести нас. Це Він дарував нам Тебе і розмістив у Твоєму Непорочному Серці пристановище для Церкви і людства. Завдяки Божественній доброті Ти є з нами і лагідно ведеш нас, навіть вузькими і звивистими стежками історії.

Тож прибігаємо до Тебе, стукаємо у двері Твого Серця ми, Твої дорогі діти, яких Ти не втомлюєшся відвідувати і запрошувати до навернення. У цю темну годину прийди, щоб допомогти нам

We now turn to you and knock at the door of your heart. We are your beloved children. In every age you make yourself known to us, calling us to conversion. At this dark hour, help us and grant us your comfort. Say to us once more: "Am I not here, I who am your Mother?" You are able to untie the knots of our hearts and of our times. In you we place our trust. We are confident that, especially in moments of trial, you will not be deaf to our supplication and will come to our aid.

That is what you did at Cana in Galilee, when you interceded with Jesus and he worked the first of his signs. To preserve the joy of the wedding feast, you said to him: "They have no wine" (Jn 2:3). Now, O Mother, repeat those words and that prayer, for in our own day we have run out of the wine of hope, joy has fled, fraternity has faded. We have forgotten our humanity and squandered the gift of peace. We opened our hearts to violence and destructiveness. How greatly we need your maternal help!

Therefore, O Mother, hear our prayer.

Star of the Sea, do not let us be shipwrecked in the tempest of war.

Ark of the New Covenant, inspire projects and paths of reconciliation.

Queen of Heaven, restore God's peace to the world.

Eliminate hatred and the thirst for revenge, and teach us forgiveness.

Free us from war, protect our world from the menace of nuclear weapons.

Queen of the Rosary, make us realize our need to pray and to love.

Queen of the Human Family, show people the path of fraternity.

Queen of Peace, obtain peace for our world.

O Mother, may your sorrowful plea stir our hardened hearts. May the tears you shed for us make this valley parched by our hatred blossom anew. Amid the thunder of weapons, may your prayer turn our thoughts to peace. May your maternal touch soothe those who suffer and flee from the rain of bombs. May your motherly embrace comfort those forced to leave their homes and their native land. May your Sorrowful Heart move us to compassion and inspire us to open our doors and to care for our brothers and sisters who are injured and cast aside.

Holy Mother of God, as you stood beneath the cross, Jesus, seeing the disciple at your side, said: "Behold your son" (Jn 19:26). In this way he

і втішити нас. Повторюй кожному з нас: «Хіба Я не тут, Я, що є твоєю Матір'ю?». Ти знаєш, як розв'язувати плутанину у наших серцях та вузли нашого часу. Ми покладемо на Тебе нашу надію. Ми впевнені, що Ти не знехтуєш, особливо в хвилини випробування, нашими благаннями і прийдеш нам на допомогу.

Саме так Ти вчинила в Кані Галілейській, коли пришвидшила час втручання Ісуса і спонукала Його вчинити перше чудо у світі. Коли свято перетворилося на смуток, Ти сказала Йому: «Не мають вина» (Ів. 2, 3). Повтори це ще раз Богові, о Мати, бо сьогодні в нас вичерпалося вино надії, зникла радість, розчинилося братерство. Ми втратили людяність, ми зруйнували мир. Ми стали здатними на будь-яке насильство і знищення. Нам негайно потрібне Твоє материнське втручання.

Тому прийми, о Мати, це наше благання.

Ти, Зоре морська, не допусти, щоб ми потонули в бурі війни.

Ти, Ковчегу Нового Завіту, надихни плани та шляхи примирення.

Ти, Небесна земле, поверни у світ Божу злагоду.

Погаси ненависть, вгамуй помсту, навчи нас прощати.

Визволи нас від війни, вбережи світ від ядерної загрози.

Царице Вервиці, пробуди в нас потребу молитися і любити.

Царице людського роду, вкажи народам шлях братерства.

Царице миру, випроси мир для всього світу.

Твій плач, о Мати, хай зворушить наші зачерствілі серця. Хай сльози, які Ти пролила за нас, зроблять квітучою долину, яку висушила наша ненависть. І поки не стихає гуркіт зброї, хай Твоя молитва схилить нас до миру. Хай Твої материнські руки голублять тих, хто страждає і втікає від бомбардувань. Твої материнські обійми хай втішають тих, хто змушений покинути власні домівки та свою країну. Хай Твоє Скорботне Серце відкриє нас до співчуття і спонукає нас відчинити двері та подбати про поранене й відкинуте людство.

Пресвята Богородице, коли Ти стояла під хрестом, Ісус, побачивши учня поруч із Тобою, промовив до Тебе: «Ось син Твій» (Ів. 19, 26), довіривши Тобі кожного з нас. Потім до учня, до кожного з нас, Він сказав: «Ось Мати твоя» (Ів. 19, 27). ►

entrusted each of us to you. To the disciple, and to each of us, he said: “Behold, your Mother” (v. 27). Mother Mary, we now desire to welcome you into our lives and our history. At this hour, a weary and distraught humanity stands with you beneath the cross, needing to entrust itself to you and, through you, to consecrate itself to Christ. The people of Ukraine and Russia, who venerate you with great love, now turn to you, even as your heart beats with compassion for them and for all those peoples decimated by war, hunger, injustice and poverty.

Therefore, Mother of God and our Mother, to your Immaculate Heart we solemnly entrust and consecrate ourselves, the Church and all humanity, especially Russia and Ukraine. Accept this act that we carry out with confidence and love. Grant that war may end and peace spread throughout the world. The “Fiat” that arose from your heart opened the doors of history to the Prince of Peace. We trust that, through your heart, peace will dawn once more. To you we consecrate the future of the whole human family, the needs and expectations of every people, the anxieties and hopes of the world.

Through your intercession, may God’s mercy be poured out on the earth and the gentle rhythm of peace return to mark our days. Our Lady of the “Fiat”, on whom the Holy Spirit descended, restore among us the harmony that comes from God. May you, our “living fountain of hope”, water the dryness of our hearts. In your womb Jesus took flesh; help us to foster the growth of communion. You once trod the streets of our world; lead us now on the paths of peace. Amen.

Pope Francis’s prayer of consecration
on March 25, 2022

*The Will of God never takes you to where
the Grace of God will not protect you.*

О Мати, ми прагнемо тепер прийняти Тебе в наше життя та в нашу історію. У цю годину з Тобою під хрестом перебуває виснажене і налякане людство. Йому потрібно ввіритися Тобі, щоб через Тебе посвятитися Христу. Український народ та російський народ, які вшановують Тебе з любов’ю, прибігають до Тебе, а Серце Твоє вболіває за них і за всі народи, скошені війною, голодом, несправедливістю і злиднями.

Тому ми, о Мати Божа і наша, урочисто віряємо і посвячуємо Твоєму Непорочному Серцю себе самих, Церкву і все людство, а особливо Росію та Україну. Прийми цей наш акт, який ми здійснюємо з довірою і любов’ю, вчини так, щоб закінчилася війна, наповни світ миром. Твоє «так», що вийшло із Твого серця, відчинило двері історії для Князя миру; ми віримо, що через Твоє серце знову прийде мир. Тому ми посвячуємо Тобі майбутнє всього людського роду, потреби та очікування народів, тривоги та надії світу.

Хай через Тебе зійде на Землю Божественне милосердя, а лагідний ритм миру знову відмірює наші дні. Жінко, яка сказала «так», на яку зійшов Святий Дух, поверни нам Божу гармонію. Втамуй спрагу наших спраглих сердець, Ти, що є «живим джерелом надії». Ти, що виткала людську природу Ісуса, вчини нас творцями єдності. Ти, що ходила нашими шляхами, веди нас стежками миру. Амінь.

25 березня, 2022 р.

COURTESY PHOTO

Ukraine's Past Agony is Being Relived Today

By Oksana Bashuk Hepburn

I'm 5 years old. I'm hoisted through the broken window of a train that is heading out of Ukraine—to God only knows where.

My mother and I are fleeing Russian-controlled Ukraine behind the Iron Curtain; we are leaving everything behind to unite with my father, who had been freed from Auschwitz in Poland. That is, if we are lucky and the train isn't bombed—and if we are able to avoid the snipers that may be in place along our route.

It is 1946.

Today, in the tropical tranquility of Florida, I am an old woman who is watching the refugees of Ukraine flee their country just as we did 76 years ago. They are better dressed and better nourished than we were after three years of German occupation followed by Russian looting, burning, shelling, killing, and starvation. But most of them also know what it's like to live in a nation subjected to Russian occupation—it wasn't until 1991, after all, that Ukraine finally gained its independence.

Unlike Germany, the Kremlin was never punished for its crimes against humanity, which has provided an open invitation for Russian President Vladimir Putin to resurrect Russia's hell on earth. And yet there are some in the West who actually applaud Putin's madness.

Ukraine wants to be a western democracy like America or Europe. It rejects Putin's bigoted precepts that Ukraine doesn't exist as an actual nation, and that Ukrainians are destined to serve the whims of Russia. And it rejects Putin's predatory desire to control it—and to kill it, if necessary, if there is resistance.

This is why Putin must be stopped from proving to the world—and to other dictators—that international law, murder, and destruction are fair game if you can get away with it. To date, however, the West, led by America, has shown a pro-Russia bias.

It has failed to honour the Bucharest agreement that made Ukraine give up its nukes to Russia for guarantees of security and sovereignty. It has failed to punish Russia for occupying Georgia, or for using chemical weapons to kill civilians in Syria. It has denied Ukraine membership in NATO while expanding the alliance to include other former Soviet republics that had similar "not meeting standards" demerits.

Meanwhile, Russia continues to infiltrate America's corridors of power. How else to explain how U.S. leaders allowed Russia to manipulate America's elections—or the ongoing strife between pro-Russia lawmakers and those who oppose Putin? The Russian leader is pushing the "divide and conquer"

buttons both in Washington and in other places he wants to control.

And here's the kicker: Even though Putin knows that America's nuclear deterrent is much more powerful than Russia's, President Joe Biden has failed to effectively counter Putin's bullying and fearmongering. Biden is failing to heed the words that President Franklin D. Roosevelt used to defeat another monster, Adolf Hitler: "The only thing we have to fear is fear itself."

It's morally reprehensible for the world's most powerful military forces—NATO and America—to watch and do nothing while Putin wages a proxy war against them in Ukraine (and make no mistake, that's what it is). It's time to turn this heinous war around and beat Putin, but that takes a moral compass and leadership.

Let's bring it on.

Previously printed in Herald-Tribune March 17, 2022.

<https://www.heraldtribune.com/story/opinion/columns/guest/2022/03/17/ukraines-past-agony-being-relived-today-but-we-can-stop/7049048001>

Oksana Bashuk Hepburn is a former senior policy adviser and president of a consulting firm doing business in Ukraine. She is a part-time resident of Longboat Key and also resides in Canada.

Religion and the War in Ukraine

By Heather Coleman

The full-scale invasion of Ukraine has revealed religious dimensions to the conflict that most outside observers had not expected. Even casual viewers of the evening news have heard Patriarch Kirill (Gundaev) of the Russian Orthodox Church providing religious justifications of the invasion; and seen Pope Francis attempting to steer a course that balances the Vatican's traditional aim to be a peacemaker above politics, defence of his flock in Ukraine, and desire for ongoing ecumenical relations with the Russian Orthodox Church. Readers of *Nasha Dorooha* well know Ukraine's religious complexity and the international links that underpin it. But what has the war revealed so far about religious life on the ground in Ukraine? In short, that it really matters. Religion has served as a force for solidarity in Ukrainian society, but also as a source of division.

About two thirds of Ukrainians identify as Orthodox; a further 10 per cent are Catholics, and there are substantial Baptist and Pentecostal communities, as well as Jews and Muslims with deep historical roots in the country. The way that these groups of believers are organized is very important for understanding the significance of religion in the war. First, there's the fact that no single religious group can claim to be the exclusive national faith; moreover, each has transnational connections that have shaped their experience of the conflict.

Ukrainian Council of Churches and Religious Organizations at St. Sophia. PHOTO: RISU.UA

In Ukraine, several churches claim the mantle of being the national church of the Ukrainian people, tracing their roots to the Grand Prince St. Volodymyr's baptism of his people in Kyiv in 988. The most important are the Orthodox Church of Ukraine (OCU), recognized in 2019 as self-governing by the Patriarch of Constantinople, the Ukrainian Orthodox Church (UOC-MP), a local church with some autonomy under the Moscow Patriarchate, and the Ukrainian Greek-Catholic Church (UGCC) in communion with Rome. Because Ukrainians are both divided in their religious affiliation and are comparatively religiously active, pluralism has reigned in Ukrainian state life since independence in 1991. In fact, Ukraine has a unique organization that reflects this—the Ukrainian Council of Churches and Religious Organizations, which for over 25 years has brought together

Orthodox, Catholic, Protestant, Jewish, and Muslim organizations to promote inter-confessional dialogue and advise the state on church-state relations.

Inter-confessional activity has been a hallmark of the response to the war. Already on February 16, as Russia massed troops on the Ukrainian border, the Ukrainian Council of Churches and Religious Organizations held an ecumenical prayer service for peace at St. Sophia Cathedral in Kyiv, attended by Major Archbishop Sviatoslav Shevchuk and representatives of all the various member denominations (including Muslims and Jews). They issued a collective appeal to the presidents of both countries to work for peace. Since the onslaught, the Council has remained active, gathering again at St. Sophia for prayer, promoting humanitarian corridors to evacuate refugees, appealing to their counterparts in Russia to

Ecumenical activity in Kharkiv. PHOTO: RISU.UA

assist in prisoner exchanges, and issuing a declaration that the actions of Russian soldiers in the Kyiv region (Bucha) constituted genocide. There has also been a lot of informal ecumenical activity on the ground: for example, clergy from the Roman Catholic Church and Orthodox Church of Ukraine have been co-operating to provide pastoral care to wounded soldiers and assist refugees at train stations in the Kharkiv region. Theological students from both UGCC and OCU seminaries collaborated in mid-April to produce a video appeal to their counterparts in Russia to let them know the truth about events in Ukraine and call on them to pray for peace.

The Ukrainian Greek-Catholic Church, because so many of its parishes are concentrated in the western regions of the country, has played a crucial role in hosting refugees and displaced people of all denominations. Monasteries and parish churches provide temporary housing, first aid, food, and pastoral support. Parish priests and their flock are learning on the fly how to manage the logistics of receiving and distributing humanitarian aid donated

by Catholic aid groups around the world, especially Caritas. Meanwhile, on March 25 for the feast of the Annunciation, Pope Francis invited Catholic bishops around the world to pray a solemn Act of Consecration of Russia, Ukraine, and all humanity to the Immaculate Heart of Mary. Major Archbishop Sviatoslav had been requesting this act since the outbreak of war in 2014. Although this long-awaited move was well-received by Catholics in Ukraine, and Sviatoslav declared that this was “the moment when we believe that good will win through the prayers of the Mother of God,” other observers suggested that by implying the Pope’s universal authority, the Act would cool ecumenical relations with the Russian Orthodox Church.

Indeed, the war has also sharpened pre-existing religious conflict, especially the tensions between the UOC-MP and the autocephalous OCU. Patriarch Kirill’s forceful support of the invasion has reinforced suspicions that the UOC-MP is a vector for Vladimir Putin’s “Russian World” ideology in Ukrainian society and has placed its leaders, priests, and laity in a

difficult position. On the day of the invasion, the head of the UOC-MP, Metropolitan Onufriy (Berezovs’kyi), deplored the “fratricidal war” and expressed support for those defending the “sovereignty and integrity of Ukraine.” For many observers, this swift and pro-Ukrainian response came as a surprise: since the beginning of the 2014 war in the Donbas, Onufriy had tried to stand above the conflict, emphasizing that the UOC-MP had parishes in all regions and could serve as a force for peace. Such a peace-building narrative has become more difficult to sustain following the full-scale invasion.

Blessing of a Ukrainian defender in a Kharkiv UOC-MP. PHOTO: RISU.UA

The famously devout member of the UOC-MP, world champion boxer Oleksandr Usyk, had publicly opposed the formation of the OCU and endorsed Onufriy's peace-building theme. Now, he rushed home to join the Kyiv Territorial Defence Force. Calls to reconsider the relationship with the Russian Orthodox Church have sounded from inside and beyond the church. Within days, Onufriy authorized bishops to allow priests to drop the usual commemoration of Patriarch Kirill in the liturgy. And at the end of May, an informal "listening" meeting of clergy and laity gathered to discuss problems in church life elicited by the war: the trickling away of parishes to the OCU and tensions between members who demand greater independence and those who strive to preserve church unity for fear of threatening the grace of apostolic succession. The gathering unexpectedly declared itself a church council condemning Patriarch Kirill's

UGCC and OCU seminarians collaborated in mid-April to produce a video appeal to their counterparts in Russia. PHOTO: RISU.UA

position, changed the UOC's statutes to remove the requirement that Moscow approve its choice of metropolitan, and called for negotiations with the OCU for church unity. How this assertion of "full independence and autonomy" without a formal break will play out remains to be seen.

Tension over transfers of parishes from the UOC to the OCU has flared up since the

war's start and the OCU claims that 400 parishes joined its ranks in the first 90 days of the war. Nevertheless, the expectation of a flood of transfers has not been borne out. Ordinary believers in the thousands of UOC churches are often more concerned with local attachments to their priest and their parish, and relatively unaware of or indifferent to wider affiliations. Many communities in the war-torn east face immediate challenges of the exodus of refugees, ministering to those who remain, and rebuilding of damaged buildings. But, as anthropologist Catherine Wanner suggests, this indifference to denominational labels—before the war, more Ukrainians considered themselves "just Orthodox" than members of either the OCU or UOC-MP—will surely be a major religious casualty of the war, as the conflicts politicizes religious identification.

Heather Coleman is Director of the Research Program on Religion and Culture, Canadian Institute of Ukrainian Studies at the University of Alberta

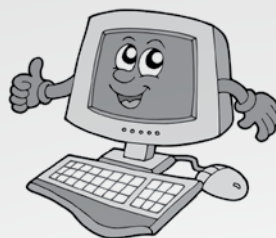
Check out our Facebook group

UCWLC National

The UCWLC has improved its online and interactive presence. Visit the website at

ucwlc.ca

to peruse past editions, mull over recent news, or to drop us a line.

Women and the War in Ukraine

By Lisa Shymko
Submitted May 2022

From the moment Russia attacked Ukraine on February 24 of this year, women have emerged as both tragic victims of war as well as heroic leaders resisting this unjust war of aggression against the Ukrainian people.

In many ways, Russia's war on Ukraine is a war on Ukrainian women. A sizeable number of people fleeing the conflict as refugees are Ukrainian women—mothers escaping with their children, along with the elderly. Forced to abandon their homes in cities under siege, they are obliged to leave behind their husbands and fathers, who are required to remain in Ukraine to defend their homeland. And so, while men ages 18 to 60 are left behind to fight, Ukrainian women displaced in foreign countries now carry a dual burden—both caring for family members and working to financially support them. These vulnerable women face the danger of human trafficking and sexual assault. In the first month of the war, attacks on Ukrainian refugee women by men, who assaulted them in places where they sought shelter, were reported in both Poland and Germany.

But an even more horrific reality faces the millions of women who have remained in Ukraine. These potential victims include those who refuse to abandon their aging parents, widows with no living relatives, families trapped in cities where escape is nearly impossible, and women unable to travel due to health conditions.

It is these women who risk being subjected to the most horrendous crimes, because Russian forces have been systematically using sexual violence as a weapon of war.

According to Ukrainian Member of Parliament Lesia Vasylenko, elderly women, unable to escape from areas occupied by Russian Armed Forces, were either raped and executed, or committed suicide. Sadly, a substantial number of brutal incidents took place in the outskirts of Kyiv, where Russian and Chechen forces terrorized the local population. In one incident alone, 25 women and girls were confined at gunpoint and raped by

Жінки і війна в Україні

Написала Леся Шимко
Травень 2022 р.

З моменту нападу Росії на Україну 24 лютого цього року жінки стали як трагічними жертвами війни, так і героїчними лідерами, які чинять опір цій несправедливій загарбницькій війні проти українського народу.

Багато в чому війна Росії проти України — це війна проти українських жінок. Значну кількість людей, які тікають від конфлікту як біженці, складають українські жінки — матері, які втікають разом з дітьми і з людьми похилого віку. Вимушені покинути свої домівки в містах, які перебувають в облозі, вони змушені залишити своїх чоловіків і батьків, які зобов'язані лишатися в Україні для захисту рідної землі. Тому, якщо чоловіки віком від 18 до 60 залишилися воювати, українські жінки, переміщені за кордон, тепер несуть подвійний тягар — і турбота про членів сім'ї, і їх фінансова підтримка. Ці вразливі жінки стикаються з небезпекою торгівлі людьми та сексуальним насильством. У перший місяць війни як у Польщі, так і в Німеччині повідомлялося про напади чоловіків на українських жінок-біженок у місцях, де вони шукали притулку.

Однак, мільйони жінок, які залишилися в Україні, стикаються з ще більш жахливою реальністю. До цих потенційних жертв входять ті, хто відмовляється кинути своїх старіючих батьків, вдови без живих родичів, сім'ї, які потрапили в пастку у містах, де втеча майже неможлива, а також жінки, які не можуть подорожувати через поганий стан здоров'я.

Саме ці жінки ризикують стати жертвами найжахливіших злочинів, оскільки російські війська систематично використовують сексуальне насильство як зброю війни.

За словами народного депутата України Лесі Василенко, літні жінки, які не змогли втекти з районів, окупованих російськими Збройними силами, були або зґвалтовані та страчені, або покінчили життя самогубством. На жаль, значна кількість жорстоких інцидентів сталася

International law and human rights attorney Amal Clooney and Ukraine's Ambassador to the UN, Serhiy Kyslytsya, meet to discuss prosecuting Russia for committing crimes against humanity in Ukraine. PHOTO CREDIT: UKRAINIAN MISSION TO THE UN

Russian soldiers in the cellar of a house in the Kyiv suburb of Bucha. Lyudmyla Denisova, Ombudsman of Ukraine, has documented countless cases of gang rape, rape of mothers in front of their children, rape of young girls and boys in front of their mothers, as well as sexual attacks followed by summary executions. The UN war crimes investigator has said that the cases already under investigation were just “the tip of the iceberg.” In April, a Ukrainian government hotline for reporting rape and sexual assault at the hands of Russian troops received 400 calls in just two weeks.

Under international law, “rape and other forms of sexual violence can constitute a war crime, a crime against humanity, or a constitutive act with respect to genocide.” Ukraine has formally declared its intention to bring to justice those responsible for these crimes. According to the Ukrainian government, experts have already identified almost 500 Russian soldiers, who committed these heinous acts in Bucha. ►

на околицях Києва, де російські та чеченські сили тероризували місцеве населення. Лише в одному випадку 25 жінок та дівчат було затримано під дулом зброї та зґвалтовані російськими солдатами у підвалі будинку в передмісті Києва у Бучі. Людмила Денисова, омбудсмен України, задокументувала незліченну кількість випадків групового зґвалтування, зґвалтування матерів на очах їхніх дітей, зґвалтування молодих дівчат та хлопців на очах у матерів, а також сексуальних нападів із сумарними розстрілами. Слідчий ООН у справах про військові злочини сказав, що справи, які вже розслідуються, були лише “верхівкою айсберга”. У квітні на українську урядову гарячу лінію для повідомлень про зґвалтування та сексуальні напади з боку російських військових надійшло 400 дзвінків лише за два тижні.

Згідно з міжнародним правом, “зґвалтування та інші форми сексуального насильства можуть становити військовий злочин, злочин проти людства або визначальний акт щодо геноциду”. Україна офіційно заявила про намір притягнути до відповідальності винних у цих

Tetiana Chornovol, former journalist, now a commander of a Ukrainian anti-tank missile guided system. PHOTO CREDIT: CYBOTA NEWS

It is worth noting that renowned human rights lawyer Amal Clooney—wife of actor George Clooney—has joined an international legal task force dedicated to investigating evidence of war crimes committed by Russian forces in Ukraine. In fact, the Clooney Foundation for Justice already has a team on the ground in Ukraine collecting evidence with the aim of bringing the perpetrators to justice.

But notwithstanding these horrible stories of violence and barbarism, Ukrainian women are also playing important leadership roles, both on the battlefield and in the corridors of power.

Although the vast majority of Ukraine's military is made up of men, before Russia invaded Ukraine, some 32,000 women belonged to the country's armed forces. In fact, before conscription, nearly a quarter of Ukraine's military was female. Today, these women patrol checkpoints and hold down front lines, evacuate civilians, and provide crucial care as combat medics.

There are also exceptionally brave women who are directly involved in dangerous combat operations as part of Ukraine's Territorial Defence Forces. One such example is 42-year-old Tetiana Chornovol, a former investigative journalist and Ukrainian Member of Parliament who is currently a commander of a Ukrainian anti-tank missile

злочинах. За даними українського уряду, експерти вже встановили майже 500 російських військових, які вчинили ці жахливі дії в Бучі.

Варто зазначити, що відомий правозахисник Амаль Клуні, дружина актора Джорджа Клуні, приєдналася до міжнародної юридичної групи, яка займається розслідуванням доказів військових злочинів, скоєних російськими силами в Україні. Насправді, Фонд Клуні "За справедливість" вже має на місцях в Україні команду, яка збирає докази з метою притягнення винних до відповідальності.

Проте, незважаючи на ці жахливі історії про насильство та варварство, українські жінки також відіграють важливі лідерські ролі як на полі бою, так і в коридорах влади.

Хоча переважна більшість українських військових складається з чоловіків, до вторгнення Росії в Україну близько 32 000 жінок належали до збройних сил країни. Фактично, до призову на військову службу майже чверть українських військових складали жінки. Сьогодні ці жінки патрулюють контрольно-пропускні пункти та утримують лінію фронту, евакуюють мирних жителів та надають важливу допомогу як бойові медики.

Є й вийнятоково сміливі жінки, які безпосередньо беруть участь у небезпечних бойових

НАША ДОРОГА ♦ NASHA DOROHA – Subscription Form

1 year/рік \$20 2 years/роки \$40 (or equivalent in international funds plus \$10 postage)

Ось мій список. Here's my list. I understand each friend will receive a card announcing the gift subscription.

I've enclosed \$ _____ for _____ gifts at \$20 each (\$25 US for USA and \$30 US for overseas*).

MY NAME

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #2

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #1

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Mail cheques payable to
Nasha Doroha Publishing
387 Betts Avenue
Yorkton, SK S3N 1N3

* to be paid as American Money Order or Foreign Draft in Canadian Funds

unit, responsible for destroying Russian tanks in the outskirts of Kyiv. Chornovol's husband, Mykola Berezovyi, was killed in 2014, fighting Putin's proxies in eastern Ukraine. In the last two months, Tetiana is credited with destroying two Russian tanks—a Soviet-era BM-27 Hurricane and a BTR-50.

Mother and daughter, Veronika and Natalia Popozohlo, both serve in a Territorial Brigade. PHOTO: VICHNIK ONLINE

There are also countless Ukrainian women serving alongside their husbands and several cases of mothers and daughters serving together, as in the case of Natalia and Veronika Popozohlo. Prior to Russia's attack, Natalia was a successful fashion designer in the western Ukrainian city of Lutsk. Natalia's husband, a lieutenant colonel, was already in active military service. But after a Russian air strike hit her town, she decided to join those who were actively defending Ukraine. Natalia officially enlisted, taking her daughter with her as a volunteer. Both now serve with the 100th Detached Territorial Brigade in Volyn. Other brave young women in uniform are even risking their lives defending the besieged city of Mariupol.

Women are also playing an important role in the information war on the world stage on behalf of Ukraine. These civil society advocates are comprised of women who are former government officials, community leaders, as well as military veterans. They include such women

діях у складі військ територіальної оборони України. Одним із таких прикладів є 42 річна Тетяна Чорновол, колишня журналістка-розслідувач, народний депутат України, яка нині є командиром українського протитанкового ракетного підрозділу, відповідального за знищення російських танків на підступах до Києва. Чоловік Чорновол, Микола Березовий був убитий у 2014 році, воюючи з довіреними особами Путіна на сході України. За останні два місяці Тетяні приписують знищення двох російських танків — радянського БМ-27 Ураган і БТР-50.

Є також незліченна кількість українських жінок, які служать разом зі своїми чоловіками і кілька випадків, коли матері й доньки служать разом, як у випадку з Наталією та Веронікою Попозогло. До нападу Росії Наталія була успішним модельєром у західноукраїнському місті Луцьк. Чоловік Наталії, підполковник, уже перебував на дійсній військовій службі. Після удару російської авіації по її місту вона вирішила приєднатися до тих, хто активно захищав Україну. Наталія офіційно записалася, взявши доньку з собою волонтером. Обидві зараз служать у 100-й територіальній бригаді

на Волині. Інші відважні молоді жінки в погонах навіть ризикують життям, захищаючи обложене місто Маріуполь.

Жінки також відіграють важливу роль в інформаційній війні на світовій арені від імені України. До цих захисників громадянського суспільства входять жінки, які є колишніми державними чи-

новниками, лідерами громад, а також ветеранами військової служби. Серед них такі жінки, як народні депутати України Леся Василенко та Кіра Рудик, а також Ганна Гопко (колишній народний депутат, голова комітету Верховної Ради України із закордонних справ), Дарія Каленюк (виконавчий директор Центру протидії корупції), Марія Берлінська (активістка за права жінок-ветеранів), та Марія Петришин

Left: 21 year-old, Kateryna, from Ternopil, on her motorcycle before the war. Right: Kateryna now—one of the heroic defenders of the besieged city of Mariupol, sheltering in the Azovstal steel plant.

March 5, 2022: Katarzyna Pisarska (Warsaw Security Forum) hosts a meeting in Poland between US Secretary of State Anthony Blinken (second from right) and leading Ukrainian women activists: Olena Halushka, Hanna Hopko and Daria Kaleniuk to discuss Ukraine's humanitarian and security needs. PHOTO COURTESY OF HANNA HOPKO

as Ukrainian MPs Lesia Vasylenko and Kira Rudyk, as well as Hanna Hopko (former MP and Head of Ukraine's parliamentary foreign affairs committee), Daria Kaleniuk (Executive Director of the Anti-Corruption Action Centre), Maria Berlinska (a women veterans' rights activist), and Maria Petryshyn (co-founder of the Ukrainian Women Veterans' ReHub in Lviv).

Determined female activists have worked tirelessly, speaking to the international media and appearing in Washington, Warsaw, Paris, and other capitals to meet with Western leaders to urge the global community to increase sanctions on Russia and do more to save Ukrainian lives. In the words of activist Daria Kaleniuk: "The six-year-old Ukrainian boy who now visits his mother's grave in the backyard of his home does not want to hear about bureaucracy as an excuse for not delivering

(співзасновниця центру реабілітації українських жінок-ветеранів у Львові).

Рішучі активістки невтомно працювали, виступаючи на міжнародних ЗМІ та з'являючись у Вашингтоні, Варшаві, Парижі та інших столицях, щоб зустрітися із західними лідерами, щоб закликати світову спільноту посилити санкції проти Росії та зробити більше для порятунку життя українців. За словами активістки Дарії Каленюк: "Шестирічний український хлопчик, який зараз відвідує могилу матері на підвір'ї свого будинку, не хоче й чути про бюрократію як привід для ненадання військової допомоги, необхідної для захисту України. Ми благаємо наших західних партнерів не стояти осторонь, поки українці гинуть, захищаючи свободу Європи. Допоможіть Україні зараз".

На початку березня ці відверті українські

the military assistance needed to protect Ukraine. We beg our Western partners not to stand by while Ukrainians die to protect Europe's freedom. Help Ukraine now."

In early March, these outspoken Ukrainian female activists received world attention when they confronted British Prime Minister Boris Johnson, European leaders, and officials in Washington with emotional pleas, urging Western nations to do more. During a private meeting in Warsaw with US Secretary of State Anthony Blinken, a delegation of Ukrainian women leaders pressed the US and its NATO partners to help Ukraine close its skies to prevent missiles from destroying homes, schools, and hospitals—and killing countless innocent civilians.

In a poignant act of silent protest at the start of the war, Ukrainian women placed rows of 109 empty strollers in Lviv's old town square to represent the innocent children killed by Russian attacks. The women organizers of the event said they wanted the international media stationed in Lviv to visualize the human cost of the war and the need for better aerial defence to stop Russian air and missile attacks on civilian targets.

Thankfully, most of the Free World has responded to these appeals, by providing Ukrainians with urgent humanitarian and military assistance, and by imposing severe sanctions on Russia.

Today, as Ukraine heroically fights to defend its liberty and independence to protect the values shared by all freedom-loving democracies, let us not forget the immense sacrifices being made by Ukrainian mothers, wives, sisters, and daughters. And let us be grateful for the passionate voices of Ukrainian women whose advocacy is playing a vital role in rallying the international community to stand with Ukraine.

Glory to Ukraine! Glory to Ukraine's valiant women!

Lisa Shymko is a Canadian political scientist, journalist, and Chair of the Peterson Literary Fund. She is President of the Ukraine Support Fund and serves as Vice-President of the UCWLC, Toronto Eparchy.

активістки привернули світову увагу, коли вони протистояли прем'єр-міністру Великобританії Борису Джонсону, європейським лідерам та чиновникам у Вашингтоні з емоційними благаннями, закликаючи західні країни робити більше. Під час приватної зустрічі у Варшаві з держсекретарем США Ентоні Блінкеном, делегація українських жінок-лідерів тиснула на США та їхніх партнерів по НАТО, щоб вони допомогли Україні закрити своє небо, щоб запобігти руйнуванню будинків, шкіл та лікарень ракетами та вбивству незліченних невинних мирних жителів.

В зворушливому акті мовчазного протесту на початку війни, українські жінки розмістили ряди по 109 порожніх колясок на площі старого міста Львова, щоб представити невинних дітей, убитих російськими атаками. Жінки-організатори заходу заявили, що хочуть, щоб міжнародні ЗМІ, які перебувають у Львові, візуалізували людську ціну війни та необхідність кращої протиповітряної оборони, щоб зупинити російські повітряні та ракетні атаки на цивільні об'єкти.

На щастя, більшість вільного світу відреагувала на ці заклики, надавши українцям термінову гуманітарну та військову допомогу, та ввівши суворі санкції проти Росії.

Сьогодні, коли Україна героїчно бореться за свою свободу та незалежність, захищаючи цінності, які поділяють усі волелюбні демократії, давайте не забувати про величезні жертви, на які пішли українські матері, дружини, сестри та дочки. І давайте будемо вдячні за палкі голоси українських жінок, чия адвокатська діяльність відіграє життєво важливу роль у згуртуванні міжнародної спільноти на підтримку України.

Слава Україні! Слава доблесним жінкам України!

Леся Шимко — канадський політолог, журналіст, голова Літературного фонду імені Пітерсона. Вона є президентом Фонду підтримки України та є Перша заступниця голови ЛУКЖК єпархії Торонто.

Psalm 16:8

"I have set the Lord always before me. Because He is at my right hand, I will not be shaken."

Ukraine: Impressions of a Volunteer

By **Dafna Rachok**

Submitted April 2022

I woke up because my dog was restless. Usually, she sleeps like a log through the whole night and is respectful of my sleep. Something was off.

It was the morning of February 24th. There were no air raid sirens in Horenka, the village I was in. But you could already hear odd sounds from afar. Those were explosions. They would get closer and closer to us that day.

Horenka is a village north of Kyiv. It borders Kyiv on one side and Hostomel on the other. My parents bought a house here some ten years ago. They wanted to live closer to nature, so they moved away from bustling city life in Kyiv to here. It is peaceful and beautiful here: there is a nice pine forest and a few lakes nearby. Usually at this time of year, it smells of pine trees, a little bit of sand, and of the snow that is melting.

On February 24th, though, it smelled of fire and smoke. Those were brought by the Russian helicopters and war planes that were flying close by, trying to seize the Hostomel airfield. Turns out, this airfield was key to the Russian plans of seizing Kyiv.

On February 24th, at around 3 pm, we took the dog, started the car, and left. We picked up some friends on the way out of Kyiv, packing into an SUV five people and three dogs. We didn't know it yet, but we would drive 26 hours to safety.

In one instant, February 24th turned me from a Ukraine-born Ph.D. student, doing dissertation research in Ukraine, into an internally displaced person.

The two weeks between us leaving Horenka and starting our small-scale volunteer operation were punctuated with guilt, hate, and restlessness. Hate, I think, you understand. Hate is, I think, a natural response to not knowing whether your parents' house still stands and whether your friends and colleagues from Kharkiv, Mariupol, and Sumy evacuated and are alive. This hate was also something that gave birth to restlessness, to constant need for action. And there was also guilt that eats you alive. I felt guilty for

Україна: Враження Волонтера

Дафна Рачок

Квітень 2022 р.

Я прокинулася через те, що моя собака була неспокійною. Зазвичай вона спить цілу ніч, як колода і з повагою ставиться до мого сну. Щось було не так.

Був ранок 24 лютого. У Горенці, в селі в якому я знаходилася, не звучали сирени повітряної тривоги. Але здалека було чутно дивні звуки. Це були вибухи. Того дня вони наближались до нас.

Горенка — село на північ від Києва. Воно межує з Києвом з одного боку, та Гостомелем з іншого. Мої батьки купили тут будинок років десять тому. Вони хотіли жити ближче до природи, тому переїхали сюди від бурхливого міського життя в Києві. Тут спокійно і красиво: гарний сосновий ліс і кілька озер неподалік. Зазвичай в цю пору року тут пахне соснами, трішки піском, а також танучим снігом.

Однак 24 лютого тхнуло вогнем і димом. Їх привезли російські гелікоптери та літаки, які пролітали неподалік, намагаючись захопити аеродром у Гостомелі. Виявляється, цей аеродром був ключовим для російських планів захоплення Києва.

24 лютого близько 15:00 ми забрали собаку, завели машину й поїхали. На виїзді з Києва, ми підібрали друзів, запакувавши в позашляховик п'ятьох людей і трьох собак. Ми ще не знали що будемо їхати до безпечного місця 26 годин.

В одну мить 24-те лютого перетворило мене з аспірантки, що народилася в Україні і працювала над дисертацією в Україні, на внутрішньо переміщену особу.

Два тижні між тим, як ми покинули Горенку та почали нашу невелику волонтерську діяльність, були розділені почуттями провини, ненависті і неспокою. Ненависть я думаю ви можете зрозуміти. Ненависть, я думаю, є природною реакцією на те, що не знаєш, чи досі стоїть будинок твоїх батьків і чи евакуювались, і чи живі ваші друзі та колеги з Харкова, Маріуполя та Сум. Ця ненависть також породила неспокій, постійну потребу в дії. А ще була вина, що з'їдає тебе живцем. Я відчувала провину за те, що пішла. За те, що мала можливість виїхати. За те, що жива. ►

leaving. For having an opportunity to leave. And for being alive.

Sunday, April 24th marked two months since Russia launched its full-scale invasion (the terminology is tricky. We often say “war,” but war has been really going on since 2014). April 24th also marked one-and-a-half months since my husband and I started our small-scale volunteer operation. At first, we were just bringing humanitarian aid, tactical supplies, and medicine from Lviv to Kyiv. But seeing how many requests for medical and tactical supplies there are, we also started fundraising and sourcing things on our own.

You probably heard about the six handshakes rule, right? I can vouch that the whole volunteering effort in Ukraine now is a testament to this rule. A friend of a friend can help you buy protective gear (like bulletproof vests and helmets) in the U.S. or in Sweden. Friends of another friend of yours will help you bring medical supplies from Turkey. And, certainly, there will be

Цієї неділі, 24 квітня, виповнюється два місяці відтоді, як Росія розпочала своє повномасштабне вторгнення (термінологія непроста. Ми часто говоримо “війна”, але війна насправді триває з 2014 року). 24 квітня також виповнюється півтора місяця, як ми з чоловіком розпочали невелику волонтерську діяльність. Спочатку ми просто возили зі Львова до Києва гуманітарну допомогу, тактичні засоби, медикаменти. Однак, побачивши, скільки є запитів на медикаменти і тактичні засоби, ми також почали збирати кошти й шукати речі самостійно.

Ви, напевно, чули про правило шести рукоштовань, чи не так? Я можу гарантувати, що вся волонтерська діяльність в Україні зараз є свідченням цього правила. Друг друзів може допомогти вам купити захисне спорядження (наприклад, бронежилети та шоломи) у США чи Швеції. Друзі іншого вашого друга допоможуть вам привезти медичні засоби з Туреччини. Також, безумовно, друзі друзів, які будуть посередниками

When St. John Paul II visited Ukraine in 2001, he began his apostolic pilgrimage with a prayer to Our Lady of Zarvanytsia, asking for her intercession over all of Ukraine.

He prayed the prayer at the **Greek-Catholic Church of St. Nicholas** in Kyiv, asking for the icon to be brought there for the occasion.

Here is the prayer in which he invoked Our Lady's help in covering Ukraine in her mantle.

O Blessed Virgin Mary, Our Lady of Zarvanytsia,
I thank you for the gift of my visit to the
Kyivan Rus'
from where the light of the Gospel spread
through this whole region.

Here before your miraculous icon,
kept in this church of Saint Nicholas,
I entrust to you, Mother of God and Mother of
the Church,
my apostolic journey to Ukraine.

**Holy Mother of God,
spread your maternal mantle over all Christians
and over all people of good will
who live in this great nation.**

Lead them to your Son, Jesus,
who is for everyone The Way, The Truth
and The Life.

Litany for Ukraine:

Holy Saints and Martyrs Pray for Peace

Blessed Vasyl Velychkovsky and the other 27 “new martyrs of Ukraine,” **pray for us.**

St. Volodymyr, **pray for us.**

St. Olga, **pray for us.**

St. Anthony of the Caves, **pray for us.**

St. Josaphat, **pray for us.**

Sts. Cyril and Methodius, **pray for us.**

Our Lady, venerated as Mother of God at Zarvanytsia, the
“Place of Disruption,” **pray for us.**

**Rise up, O Lord! Do not let mortals prevail;
let the nations be judged before you.**

Put them in fear, O Lord;

let the nations know that they are only human.

(Psalm 9:19-20)

We fly to Your patronage, O Virgin Mother of God.

Despise not our prayers in our needs, but deliver us from
all dangers, since you alone are pure and blessed.

O most glorious Ever-Virgin Mary, the Mother of Christ
our God, accept our prayers and present them to Your
Son and our God, that for the sake of You, He enlighten
and save our souls.

many more friends of friends who will be intermediaries in this process: if you need to drive cargo from Poland to Ukraine, friends will help you. They will either do it themselves or find someone who will. Friends of friends of friends will also meet the cargo in Bucharest and drive it to Chernivtsi. Then someone will either store it until you get there or this someone will drive it to you. Or this someone will put the boxes on an overnight train for you to meet the said boxes in the morning. It often feels like almost everyone in Ukraine has become a volunteer. So people often joke that even if you need a live dragon or left ear of a unicorn, volunteers will find it and send it to you. Just give them time.

By the way, I think I gained a few kilos since we started our volunteering gig. Because when people know that you're a volunteer, everyone wants to feed you. You stop for a night at a friend's place—they feed you. You bring medical supplies to people who ordered them—they already prepared coffee and sandwiches. Everything is on the table, waiting for you. And if you are too busy to have coffee now, all the food will be carefully packed for you to consume on the road. So this is yet another reason why I want the war to end soon—I cannot afford a new wardrobe.

As I was writing it in the kitchen today, I heard a sound of a war plane in the air. I was sincerely hoping that this is a Ukrainian plane (and it probably indeed was “ours”—there was no air raid siren at that moment). Moments like this are incredibly scary. You come to terms with your own mortality and fragility: if you are unlucky and the plane is not “ours” and drops something as it flies over your house... you don't really stand a chance. You are at the mercy of fate. What puzzles me, though, is this: Russian pilots, POWs, admitted that they dropped the bombs on the civilians even though they saw that their destination coordinates are a civilian and not a military object. I cannot wrap my head around it. By this moment, I understand a lot of dark and negative emotions. I understand hate. I understand vengeance. I still cannot understand cold-blooded murder.

Yet, despite moments like these, I am glad I stayed here. I happened to be away during the most difficult part of the Maidan in 2014, and it was horrible. I was glued to a live stream of the protest 24/7. I was paralyzed and I couldn't do anything else (I had a thesis to write then). It is

в цьому процесі, буде набагато більше, якщо вам потрібно везти вантаж з Польщі в Україну. Друзі вам допоможуть. Вони або зроблять це самі, або знайдуть того, хто це зробить. Друзі друзів також зустрінуть вантаж у Бухаресті та відвезуть його до Чернівців. Тоді хтось або збереже його, поки ви не потрапите туди, або цей хтось привезе його вам. Або цей хтось поставить ящики на нічний потяг, щоб ви зустріли згадані коробки вранці. Часто здається, що майже всі в Україні стали волонтерами. Тому люди часто жартують, що навіть якщо вам потрібен живий дракон, або ліве вухо єдинорога, волонтери знайдуть його і надішлють вам. Просто дайте їм час.

До речі, я думаю, що набрала кілька кілограмів відтоді, як ми розпочали нашу волонтерську діяльність. Це через те, що коли люди дізнаються що ти волонтер, усі хочуть тебе нагодувати. Ви зупиняєтеся на ніч у друзів — вони вас годують. Ви приносите медикаменти людям, які їх замовили — вони вже приготували каву та бутерброди. Все на столі, чекає на вас. Якщо ви зараз надто зайняті і не маєте часу випити кави, вся їжа буде ретельно запакована, щоб ви могли спожити її в дорозі. То ж це ще одна причина, чому я хочу, щоб війна скоро закінчилася — я не можу дозволити собі новий гардероб.

Коли я сьогодні писала, сидячи на кухні, я почувала у повітрі звук військового літака. Я щиро сподівалася, що це український літак (а він, мабуть, і справді був “наш” — повітряної тривоги на той момент не було). Такі моменти неймовірно страшні. Ти змиряєшся з власною тлінністю та вразливістю: якщо тобі не пощастило, а літак не “наш” і кине щось, пролітаючи над твоїм будинком... У тебе немає жодних шансів. Ти здаєшся на милість долі. Мене спантеличує ось що: російські льотчики, військовополонені, визнали, що скидали бомби на мирних жителів і бачили, що координати їхнього призначення — це цивільний, а не військовий об'єкт. Я не можу це зрозуміти. В даний момент я розумію багато темних і негативних емоцій. Я розумію ненависть. Я розумію помсту. Я досі не можу зрозуміти холоднокривного вбивства.

Однак, незважаючи на такі моменти, я рада що залишилася тут. Так сталося що я була далеко під час найскладнішого часу Майдану 2014 року і це було жахливо. Я була “приклеєна” до прямої трансляції протесту 24/7. Я була наче паралізована і не могла робити нічого іншого (в той час я

easier when you're on the ground. I swear. When you are making a run through pharmacies, collecting orders for medicine, looking for ballistic glasses, etc., it helps you focus. You focus on the task at hand, you read fewer news articles, and you don't think about the "big picture" that often. It keeps you sane. It also helps that you try to contribute to the war effort in any way you can. It gives you some sense of purpose. And pride. When you think, for instance, that our Ukrainian fighter wears a bulletproof vest you carefully sourced and sent to the frontlines... Well, it warms your heart. And inspires. It also gives you strength to continue. And this is important.

My worst fear now is to become exhausted from the war. No. My worst fear is that people in the West become exhausted from the war. I already see the first signs. Various talk shows that at first readily dedicated a lot of airtime to Ukraine, slowly scale it back and turn to other issues. And surely, there are many other issues to focus on. Unfortunately, this world is full of suffering. Yet, it feels like betrayal. It feels like the fact that Ukrainians die every day has been normalized. Like these people have become unworthy of news. Even though every Ukrainian fighter and every civilian who died deserve to be remembered. They did not start the war. We did not start the war. But we sure have to win it. We should. For us, it is a matter of self-preservation. We have to win to be able to rebuild and to heal. We will grieve and we will heal. But we have to win first.

Tomorrow we will have more things to distribute. This time, we have medicine, tourniquets, clotting gauze, and other tactical medical supplies. This makes me hopeful and carefully optimistic. There is so much solidarity around! This solidarity, by the way, is one of the many reasons why we will win.

Dafna Rachok is a Ph.D. candidate at Indiana University. She graduated from the University of Alberta in 2018 with a master's degree in anthropology. A Ukrainian-born and North American-educated anthropologist, she started her dissertation research in Ukraine in August 2021. Since February 24, she has been become a volunteer in Ukraine to help the war effort. Presently, her volunteer efforts take her between Kryvyi Rih and Kyiv.

працювала над дипломною роботою). Це легше, коли перебуваєш на місці подій. Я клянусь. Коли ви бігаєте по аптеках, збираєте замовлення на ліки, шукаєте балістичні окуляри тощо, це допомагає вам зосередитися. Ви сконцентруєтесь на поставленому завданні, читаете менше новин і не так часто думаєте про "загальну картину". Це допомагає вам зберегти здоровий глузд. Також допомагає, якщо ви намагаєтесь внести свій вклад у військові дії будь-яким способом. Це дає вам відчуття змісту життя і гордості. Наприклад, коли ти думаєш, що наш український борець носить бронезилет, який ти ретельно шукав і відправив на передову... Це зігріває твоє серце. Це надихає. Це також дає вам сили продовжувати. Це важливо.

Зараз я найбільше боюся стати виснаженою війною. Ні. Найбільше я боюся що люди на Заході виснажаться війною. Я вже бачу перші ознаки. Різноманітні ток-шоу, які спочатку охоче приділяли багато ефірного часу Україні, поволі скорочують його і переходять до інших питань. Звичайно є багато інших тем, на яких варто зосередитися. На жаль, цей світ сповнений страждань. Проте це схоже на зраду. Таке відчуття, що українці вмирають щодня нормалізувалося. Наче ці люди стали невартими новин. Хоча кожен український борець і кожен загиблий цивільний заслуговують на пам'ять. Не вони почали війну. Не ми почали війну. Ми обов'язково повинні виграти. Ми повинні. Для нас це питання самозбереження. Ми повинні перемогти, щоб мати можливість відужати та відновитися. Ми будемо сумувати, ми будемо одужувати. Спочатку ми повинні перемогти.

Завтра у нас буде більше речей для роздачі. Цього разу ми маємо ліки, джгути, згортаюча марля та інші тактичні медичні засоби. Це вселяє у мене надію та обережний оптимізм. Навколо стільки солідарності. Ця солідарність, до речі, є однією з багатьох причин, чому ми переможемо.

Дафна Рачок є кандидатом наук в університеті Індіани. У 2018 році вона закінчила університет Альберти, отримавши ступінь магістра Антропології. Антрополог, яка народилася в Україні й отримала освіту в Північній Америці, розпочала працювати над дисертацією в Україні у серпні 2021 року. З 24 лютого вона стала волонтером в Україні, щоб допомагати військовим потребам. В даний час її волонтерська діяльність відбувається між Кривим Рогом і Києвом.

Уривки

На межовій землі: спогади з Закерзоння

Наталія Леонтович Башук, Ната Ленко

Вступ

Оксана Башук Гепбурн

Коли я була дитиною, в Мюнхені та Вінніпезі в половині минулого століття, моя мати Наталія Леонтович Башук закривала двері спальні і писала в маленькій зошиті сорту якого після Другої світової війни не було в канадських магазинах. Написані слова, поширювалися на дрібних сторінках газетного паперу, ніби хотіли укріпити себе в зміст, який вони несли. Багато разів я бачила її в сльозах.

Мама писала про 1945-46ті роки. Вона задокументовувала те, що сталося, коли війна закінчилася для більшості людства світу, але не для неї. Не для тих на тридцяти кілометровій смужі землі вздовж нового кордону СРСР та Європи; лінія Кирзону Curzon Line.

Диктатор Йосип Сталін зволів, щоб населення Закерзоння зникло так, як було зроблено під час Голодомору, штучним голодом який стратив біля 10 мільйонів українців: Вимордував їх з лиця землі щоб зламати хребет народу і замінити незалежного українця на совітського раба.

Вдалось раз. Не покарали. Давай, знову повторимо! І в друге не покарали злочин. Адже Сталін тепер на стороні переможців. Достойна людина. Союзник! ▶

Excerpts from

The Borderland: Memoirs from 1945-46

By Nata Lenko (Natalia Leontowych Bashuk)

Translated by her family with a Foreword from her daughter Oksana Bashuk Hepburn

Foreword

When I was a child, living in Munich and then Winnipeg, my mother Natalia Leontowych Bashuk, would close her bedroom door and write in a little notebook not much seen in the West after the Second World War. Her inked words spread over the newsprint pages like a wall—as if to fortify themselves for the weight of the content they were to carry. Many times, I found her in tears.

Mama was recording what happened when the Second World War ended for most people around the world, but not for her. Not for anyone on the some-thirty-kilometres strip of land defining the new Europe-USSR border with the Curzon Line. In Ukraine this land beyond the new border was called Zakerzonnja.

Comrade Joseph Stalin wanted the population removed from the territory so to cleanse the opposition to his regime and to denationalize the land as he had done during the Holodomor—his artificial famine that starved some 10 million Ukrainians. Then as in the post-war period, the real estate was to become available to his new apparatchiks. It worked back then without much condemnation from the rest of the world: why not repeat?

The post-war ethnic cleansing uprooted some 1.5 million people from ancestral lands at the end of the gun. Stalin called it “voluntary resettlement” and got away with it again. After all, he was on the side of the angels, the victors. And they said nothing.

The besieged population, led by the Ukrainian Insurgent Army, resisted. Their efforts were eventually crushed, but at a heavy price to Russia. To this day the UPA’s resistance—like the stand against Russia’s occupation of Ukraine today—is smeared by the Kremlin and its sympathizers around the world. Anyone who was against the special operation called “repatriation” was a “Nazi.”

Today it’s the same story. Putin has appointed himself to denazify Ukraine with his “special operation.” He says he must “exterminate” Ukrainians because they don’t want to be Russians! How little things change.

Often, while writing, mama would cry. Tears trickled purple over the indelible-penciled words, slowly, the way blood meanders from a cut. She called it the purple streams “the spilled blood of my people.” ▶

І недолюдок етнічно знищив ще близько 1,5 мільйона людей з Закерзонського краю: бо то вороги народу; бо то «Нацисти»; бо мені вдасться “добровільно” вигнати їх з предківських домів. Зробимо чим треба, силою чи вбивством.

Серіальний мордер запевнив що його вбивства не дійшли до відомства світа в брутальний спосіб: мовчи або куля в лоб! А корисні ідіоти Заходу воліли мовчати і не суперечити союзникові. І ця позиція діє сьогодні але ще в більш жорстоко. Сьогодні Путін хоче “екстермінувати” всіх хто звуть себе українцями; хто не хоче бути руский! Цим разом треба карати. Безмилосердя карати за зло інакше воно відживає і мордує.

Лінія Керзону стала причиною чому я канадка.

Ми з мамою викралися в 1946-тім році. Інших вивезли, репатріювали, помордували. Села погоріли, ліси порубали щоб знищити Українську Повстанську Армію (УПА) — «бандерівську банду», яка дала відсіч загарбникам зі зброєю у руках.

Час Втікати

Виходжу до другої кімнати і даю волю сльозам. Доня зі мною. Плачемо як ніколи. Щось обривається, зломлюється у грудях. Проклинаю ненависну систему, що “добровільно” повезе мене на повільну моральну і фізичну смерть, “добровільно” забере у мене дитину й родину, “добровільно” примушує мене кривити душею.

Чую, як за стіною ридають мама й сестра. На подвір'ї голосить і проклинає Сталіна сусідка. Безпомічне, принижене, зтероризоване село плаче у безсилій люті й жалі.

Я вслухаюся в цей плач, стискую зуби й п'ястуки, опановую собою. На мене дивиться з ікони Божої Мати. Та сама, що зворушила польського вояка, і я йду за поміччю до Неї. З молитвою приходить спокій. Приходить впевненість, що нічого не станеться, що вона оборонить нас.

Вирішую покинути село. Вбираюся у все, що тільки можу вбрати на себе. Так само вдягаю й доню. Завиваємося у простирадла, які служитимуть як перев'язки на випадок поранення і виходимо з дому. Старенькі батьки залишаються, бо... “як село, так і ми. Хіба нас зв'яжуть, тоді поїдемо”.

На дорозі не хочуть пропустити. Нікому не вільно вийти із села! Кажу, що йду по дріжджі до Мостів. Мушу приготувати хліба на виїзд. Польська мова та, мабуть, мій кожух переконують

Miraculously, mama fled Zakerzonnja. She took me with her. The Curzon Line is the reason why we became Canadians.

Seeking Refuge from the Forced Resettlement: On the Run

I run out of the room and give free reins to my tears. My little daughter follows. We weep. We weep as we have never wept before in total, hopeless despair. Something is cracking; something is letting go in our hearts.

I curse the despised Communist system that will send me “voluntarily” to a slow death; that will “voluntarily” take away my child and family; and that “voluntarily” forces me to perjure my soul.

Through the wall I can hear my mother and sister Kalyna weeping. On the street, the neighbour is wailing and cursing Stalin. The sounds of agonizing pain are rising all around me. The entire village is overwhelmed with helpless rage and despair.

I tune into this human agony. I clench my teeth, my fists, and I calm down. The Virgin Mary icon is looking down at me from the wall. It's the same icon that moved the Polish soldier to spare us from an execution.

Again, I go to her for help. With prayer comes peace and a conviction that nothing bad will happen. She will protect us and somehow all will be well. And it is at that very moment that I decide to leave the village.

I put on everything I can possibly wear—two dresses, blouses, skirts, sweaters—then a jacket and coat in order to avoid carrying bundles that might raise the enemy's suspicion. I do the same with the little one. I tie sheets under the garments—to use as bandages should we get wounded—and we walk out of the house.

My parents stay behind.

“We are part of the village,” they rationalize. “Let them bind us and carry us out. Otherwise we won't go.”

Reaching the main road, we are not allowed to pass. No one is allowed to leave the village!

“I'm going to Mosty Village for some yeast. I must bake bread for the repatriation,” I declare in confident Polish to the patrol.

Was it my city accent or the fur coat that persuaded the soldier to let us pass?

Tiutia and I walk quickly. We don't look back. Frantically, I murmur the Hail Marys begging the Virgin to allow us to proceed ahead.

The mud pastes the soles of our boots to the native land. It does not want to let go. Every step feels like we're ripping ourselves away from its body. The exertion is overpowering. ►

воєнка, і він мене пропускає. Йдемо швидко, не озираючись, щоб не завернули, але рідне болото держить цупко за чоботи і кожний крок стає тяжким зусиллям.

За селом вздовж потягових рейок пронизує повітря густа стрілянина. Червоні поляки дістали листа від УПА, щоб добре заховалися і не тероризували людей, бо вони чекають у бойовій готовності й оборонитимуть свої покривджені родини.

Сонце вже сіло, як ми ввійшли в Гребінський ліс, по двох годинах ходу. Смертельно змучена доня дріботіла змерзлими, перемоклими ніжками і зажурено мовчала. Пішли від бабці й забули взяти хліба. Найважливіше — де спатимемо мучило її маленьку, заскоро постарілу голівку.

Враз наші серця завмирають. Доня кинулася до мене й затремтіла. Лісом прокотився розпукливий крик жінки. Близько. Близенько. Раз, вдруге, а потім голосніше, аж перейшов у лемент. Чи поляки зловили когось і знасилують? Вбивають? Страшна думка пронизує мозок.

Я пригортаю дитину, завмираю і слухаю. То на Гребінському цвинтарі. Голос знайомий. Левчиха! Може, щось сталося? Треба допомогти.

Біжу в напрямі цвинтаря. Сповільняю. Бачу, що стара жінка лементує перед зачиненими ворітьми кладовища, товче головою об штахети й квилить: "Ой, таточку рідний, ой, моя мамочко! Навіщо ви нас на світ породили? Чи ви собі думали, чи ви собі гадали, як ви нас на світ родили, що нас така недоля, таке нещастя спіткає? Ой, будуть ваші діти по світі доленьки шукати, по хліб руки простягати.

А ваші онуки розбіглися по світі, як дикі звірі. Божого сонця не видять, ночами блукають. Ваші старі стріхи підуть з димом. Ваше поле заросте травою. Хто ж то буде ваші могили пильнувати, Отче Наш відмовляти? Буде на них ворог тяжкий худобу пасти!"

Жінка з нелюдським лементом товче головою в штахети і заламує руки в розпачі. Гомін несе лісом крик зраненої у саме серце людини.

Чи відгукнеться ліс?..

Завертаю на дорогу до села, а за мною ще довго чується крик: "Ой, таточку, чи ви не казали, що живі будуть мертвим завидувати?"

Уривок із Споминів Наталії Леонтович Башук (Ната Ленко) Київ, 1999 Видання журналу Пам'ять Століт Спомини вийшли польською мовою Краків, Польща 2020 і вийдуть англійською в кращі дні.

Beyond the village our journey along the railway tracks is accompanied by a steady gunfire. It's not aimed at us. The UPA is signaling that it is battle ready. It's giving notice to the Red Poles to behave decently and not to terrorize the people. It will defend its families from yet another injustice slapped on them.

The sun had already set when we entered the Hrebinky forest after a two-hour excruciatingly difficult walk. The little one has plodded along in soaked boots. Now, her feet are ice cold. She is totally exhausted. Throughout the escape she has been worrying that we had left Babtsiya¹ behind and did not bring any bread. She whimpers that she's hungry. And where we will sleep? All these matters burdened her too-soon-matured little head.

Suddenly we freeze. The child lurches at me. She's trembling. The forest is slashed with a woman's scream. Close by. Very close.

Once. Then again. And again, but this time louder as the scream turns into a steady wail.

Terrifying thoughts bombard my mind.

Have the Poles captured someone? Are they raping? Murdering?

I clutch the child, hold my breath, and listen.

The desperate sounds are coming from the graveyard. The voice is familiar. Levchykha! She needs help!

I dart toward the cemetery pulling the child.

We slow down to see the old woman kneeling at the padlocked gate of the ancient burial grounds. She is beating her head against the wrought iron gate and lamenting in agony.

"Oh, my dear father, oh my dear mother. Why, oh why, did you bring us into this world? Did you know, did you even think when you were birthing us that such misfortune, such horrors, would befall us? Ahhhh. Ahhhh! Your children must flee, wander off into the world looking for their destiny, begging with outstretched hands for a piece of bread. Your grandchildren scatter throughout the world like wild beasts. They do not see the light of God's day; they stumble through the nights. Your dear old thatched roofs are going up in smoke. Your wheat fields will grow over with weeds. Who, oh who, will tend your graves? Who will say the Our Father over them? Oh God! The wicked enemy will let cattle graze upon the sacred ground. Ahhhh!"

The woman is writhing on the ground making low, sub-human sounds. Then she rises and again, hammers her head again against the gate in unspeakable despair. Her hands reach for the sky. She intertwines the fingers of both hands as if hoping to break them in immeasurable grief and supplication.

The forest carries the pain of this mortally wounded human being. Will the forest respond?

¹ Babtsiya – grandmother

The Human Heart

By †Bishop Bryan J. Bayda, CSsR

After countless conversations and a great deal of prayer, at the end of my day I finally lie down to sleep, and I am taken to a place in my heart that leaves me perplexed. It disturbs me. As I close my physical eyes it seems someone is holding open the eyelids of my heart.

Why do I even bother trying to clear my mind at this point? I can't dismiss the expressions on the faces of those in Ukraine who are numb. I conclude that my heart is striving to helplessly empathize with the experiences of my brothers and sisters in Ukraine.

That's when the words of a song come to mind, to help me name the numbness:

*"All the things I love are impossible to hold.
Memories, like leaves on trees, are falling away.
Most of all, the glow of the smiles of those
I know...
Is there some way to explain how the heart
holds so much pain since that's where
laughter, truth, and love are found?"*

Then the undeniable silent voice of the Holy Spirit places on my heart yet another prayer:

"Mother of God, please take my hand as I willingly enter into the mystery of the Human Heart that you accepted when you helplessly stood beneath the cross where your innocent Son was unjustly beaten and killed. I stand there with you now as you look upon those you mystically embrace in Ukraine as you held your Son. Feeling helpless in so many ways, we enter the mystery of the Human Heart and discover mercy. Is this what it means to have a sword pierce your heart? The only thing that helps me remain here is that you are here with me. Teach me how to embrace others with the heart God gave me. Then help me give this—my broken heart—to God as you have done so many times, again, and again, and again."

The song continues:

*"Sharing our 'good-byes', said mostly with our eyes,
share what's in a heart so thin it is breaking."*

Then my prayer continues:

"Mary, Mother of God, as you have helped me, may I be blessed to profess what I may not understand, the mystery of the human heart that holds so many things at once. May I comfort someone as you have comforted me tonight. Amen."

Prayer for Ukraine

Боже великий, єдиний,
Нам Україну храни,
Волі і світу промінням
Ти її осіни.

Світлом науки і знання
Нас, дітей, просвіти,
В чистій любові до краю,
Ти нас, Боже, зрости.

Молимося, Боже єдиний,
Нам Україну храни,
Всі свої ласки й щедроти
Ти на люд наш зверни.

Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світу, щастя,
Дай, Боже, народу
І многая, многая літа.

Bozhe velykyi, yedynyi,
Nam Ukrainu khrany,
Voli i svitu prominniam,
Ty yii osyny.

Svitlom nauky i znannia
Nas, ditey, prosvity,
V chystii ljubovi do kraiu,
Ty nas, Bozhe, zrosty.

Molymos', Bozhe yedynyi,
Nam Ukrainu khrany,
Vsi svoi lasky y shchedroty,
Ty na liud nash zverny.

Dai yomu voliu, dai yomu doliu,
Dai dobroho svitu, shchastia,
Dai, Bozhe, narodu
I mnohaia, mnohaia lita.

Great and Almighty Lord,
Save Ukraine for us,
Bless her with freedom and light
You are her holy light.

With the light of learning and knowledge
Enlighten, us, your children,
In love pure and everlasting for country
You, oh Lord, make us to grow.

We pray, oh Almighty Lord,
Save Ukraine for us,
All of your kindnesses and bounties,
Turn to our people oh Lord.

Grant us freedom, grant us a blessed future
Grant us a good world, happiness
God bless your people with
Many, many years!

Day 22

Patriarch Sviatoslav's message of March 17, 2022

"But when we speak of our homeland, our Ukraine, which is standing, which is fighting, I see before my eyes the image of a woman. A woman as a symbol of Ukraine..."

Glory to Jesus Christ!

Dear Brothers and Sisters in Christ!

Today it is 17 March 2022 here and we are experiencing already the twenty-second day of war. We are beginning the fourth week of this great, horrible, and unjust aggression against Ukraine.

But every morning I am able to tell you that Ukraine is standing, Ukraine is fighting. As our national anthem states, "Ukraine's glory and freedom has not perished! Still upon us, O Ukrainians, fate shall smile!"

But when we speak of our homeland, our Ukraine, which is standing, which is fighting, I see before my eyes the image of a woman. A woman as a symbol of Ukraine. A woman who bears the unbearable burden of war, who amid the grief of death keeps vigil over life. A woman who builds and defends the future.

Every day when we talk to people who come to our parishes, especially in Kyiv, Kharkiv, Zaporizhia, Odesa, we see first of all women. Women who care for the elderly and feed their children. When we care for our people who are hiding in bomb shelters, we see first of all women. The woman is the symbol of the strength and courage of Ukraine. Perhaps it seems odd: courage and woman.

It used to be that courage was always associated with a man, but here we see the female strength that gives Ukraine hope.

Ukraine is a Woman

In the Ukrainian language, our country's name, Ukraine is a feminine noun. It's a *HER*. A woman. A mother. A keeper of the house warmth. A matriarch. She is kind and warm—but becomes a fierce fury When someone messes up with her. Like a mother Protecting her child—ruthless, fearless, ever so Strong.

She fights with such power you could never have Expected from someone so tender, so gentle, so Loving. She fights when she has to—even though she Doesn't enjoy it.

All I can say is—Ukraine is no damsel in distress. She is a warrior.

From Facebook

Today we especially give thanks and pray for our girls, our women in the Armed Forces of Ukraine who today with arms in hand, defend their homeland.

Today we especially empathize, we especially think about and pray for the women who are victims of this war in occupied territories. In our villages in the Kyiv region, women are becoming the first victims of the occupation, victims of violence, victims of humiliation, victims of rape.

An image has circulated throughout the world of the so-called "Kyivan Madonna," a young woman who is breastfeeding her newborn child on the steps of a bomb-shelter in Kyiv. But we are beholding today the face of women who are forced to flee her homeland with her children and travel abroad. Today we hear about more than three million refugees.

Until this time, Europe, especially Italy, has seen women who travelled for work. The Holy Father called them heroines who once more brought the Christian faith and Christian values to Italian families. Today Europe has seen mothers who hold their children by the hand, rescuing them from war, but their parents turn back to defend their land with arms.

Who can fully comprehend the pain of a woman, a mother, who mourns the death of her son killed in war? Or a woman who has lost her husband, brother, or sister? But most of all we are amazed by women who stand in prayer before God. Women who are like the Kyiv Oranta, the Unshakeable Wall, who day and night with upraised arms prays for her city, prays for her country.

Today the woman is the symbol of hope for Ukraine, a symbol of fearlessness, a symbol of victory of life over death, a symbol of the fact that Ukraine will stand even through such inhumane circumstances. Today we pray to the Immaculate Virgin Mary preparing for this consecration of Ukraine and Russia and her Immaculate Heart, which Pope Francis announced. We would like to dedicate women and the women of Ukraine to the protection of the Immaculate Theotokos.

May the blessing of the Lord be upon you through His grace and love for humankind, always, now and ever, and unto the ages of ages. Amen.

Glory to Jesus Christ!

Canadians standing with Ukraine

Photographer MYKOLA SWARNYK

Trusting Jesus is the Key to A New Life

“God saw everything that He had made, and indeed, it was very good.” (Gen. 1:31)

God is the creator of all that is seen and unseen. It is proven that the energy does not appear out of nowhere and can't disappear. It is in a closed space. It can move from one place to another while changing. God created everything, and everything was very good. But it is only good when everything is permeated by His creative power, or His presence. Everything that loses God falls to pieces. The energy that loses God becomes destructive. Sin is a destructive energy that has destroyed the ages, and those who have lived in them. Thoughts, feelings, and the action that follows is a powerful energy that can be either creative or destructive. Man, in transgressing God's commandment, did something that was deprived of God's presence. The energy of this act brought death. Man did not give his deed to God, but, rather frightened, hid. That means that destructive energy began to grow. Cain later kills Abel, brother kills his own brother. Shortly afterwards, Lamech kills a child and says: “Cain shall be avenged sevenfold, truly Lamech seventy and sevenfold” (Gen. 4:24). The destructive force of human sins has avalanched into our lives to this day. Only with the coming of the Son of God into our world, His crucifixion and resurrection, do we have the opportunity to give Him our destructive energy with which we are born, and which accompanies us all the time.

People in their prayer mainly express their **needs** to God, but they still live with resentment and bitterness. They are often surprised that God has not answered their prayers. They do not think that their whole being is consumed by the destructive force that destroys those around them. Their healing will begin after their deliverance from the destructive power that must be given to Jesus to make room for God's healing grace. This grace is ready to be poured in us, because the Son of God has come for this purpose. We need to put it into prayer. For example: “Jesus, I give all my destructive energy, which from the beginning was destroying me, into Your hands.” This prayer is especially effective when we are near the Crucifix or when we think about the Crucifixion.

Through our true faith, all destructive power passes to Christ and disappears in Him. “He who believes in me transforms from death to life,” says the Saviour. His wounds take away all our destructive energy. If we don't trust Him and keep it in, it acts, turning into various diseases of body, soul, and spirit. Through forgiveness, everyone has the opportunity to find new life that will bring joy, peace, and hope. They will be imbued with the Divine presence by giving to Jesus their destructive energy. Then they will understand the Will of God, and life will become a real gratitude to be heard in Heaven. The sacred mystery of Confession is the place where we are transformed by the power of God's grace.

- The Heart of Christ is the Source of vital force for the world.
- In order to comprehend the Divine treasures, it is necessary to give oneself completely to the life of God.
- The desert reveals the truth.
- The desert frees us from the past.
- The desert rethinks the present.
- The desert makes it possible to understand the future.
- The desert is like a nut with a shell and a healing grain inside.
- The desert teaches to wait and grow in patience.
- The desert makes you trust.
- The desert cleanses because it is clean. Jesus sanctified the desert.

Printed with permission: Fr. Porphyrius, OSBM. 70 Days of Known and Unknown Trails of the Holy Land. — Ivano-Frankivsk, 2020.

Довіра до Ісуса — запорука НОВОГО ЖИТТЯ

“І побачив Бог усе, що створив: і воно було дуже добре” (Буття 1: 31).

Бог є творцем усього видимого і невидимого. Ствердили, що енергія не появляється нізвідки і не відходить в нікуди, вона в замкнутому просторі, може переходити з одного місця в інше, змінюючись. Бог створив, і все було дуже добре. Та це тоді добре, коли все проникнуто Його творчою силою, або Його присутністю. Все, що втрачає Бога — руйнується. Тоді скажемо, що енергія, яка втрачає Бога, стає руйнівною. Гріх — це руйнівна енергія, яка нищить віки і тих, що в них живуть. Думки, почуття, з яких випливає вчинок, є величезною енергією, може бути як творчою, так і нищівною. Людина, переступивши Божу Заповідь, зробила щось, що було позбавлене Божої присутності. Енергія цього вчинку принесла смерть. Людина не віддала цієї енергії, тобто свого вчинку Богові, але, злякавшись, сховалася. Це значить, що руйнівна енергія почала зростати. Пізніше Каїн вбиває Авеля, брат брата. Трохи згодом Ламех — дитину і говорить: “Як за Каїна була всемеро помста, то за Ламеха в сімдесят сім разів” (Буття 4:24). Руйнівна сила через людські гріхи пішла в їхнє життя лавиною до сьогоднішнього дня. Тільки з приходом у наш світ Божого Сина, Його розп'яття і воскресіння, ми маємо можливість віддати Йому нашу руйнівну енергію, з якою ми народжуємося і весь час вона супроводить нас.

Люди у молитві переважно виявляють Богові свої **потреби**, живуть із доріканнями й образами та часто дивуються, що Бог не вирішив їхніх благань. Але вони не замислюються що все їхнє єство поглинене руйнівною силою, яка руйнує їхніх ближніх. Їхнє оздоровлення почнеться після визволення з руйнівної сили, яку потрібно віддати Ісусові, щоб звільнити місце для зцілюючої Божої благодаті. Вона готова влитися у нас, бо для цього прийшов Син Божий. Нам потрібно вкласти її в молитву, наприклад: “Ісусе, віддаю Тобі всю мою руйнівну енергію, яка руйнувала мене від початку, віддаю у Твої руки”. Молитва особливо діє, коли стоїмо під Розп'яттям, або уявляємо його.

Через нашу справжню віру будь-яка руйнівна сила переходить до Христа і в Ньому зникає. “Хто вірить у Мене, переходить від смерті у життя”, — мовить Спаситель. Його рани забирають усю нашу руйнівну енергію. Хто Йому не довіряє і тримає її в собі, тоді вона діє, перетворюючись у різноманітні хвороби тіла, душі і духа. Кожна людина через прощення і віддання Ісусові руйнівної своєї енергії в різноманітних проявах має можливість віднайти нове життя, яке принесе їй радість, мир і надію, і буде проникнене Божественною присутністю, і задумом щодо неї. Тоді вона зрозуміє волю Божу, і життя її стане справжньою вдячністю, яку почують у Небі. Свята тайна Сповіді є тим місцем в якому ми перемінюємося силою Божої благодаті.

- Серце Христове Джерело життєвої сили для світу.
- Щоб досягнути Божественні скарби, необхідно повністю подарувати своє життя Богу.
- Пустеля відкриває правду.
- Пустеля визволяє з минулого.
- Пустеля переосмислює теперішнє.
- Пустеля дає можливість зрозуміти майбутнє.
- Пустеля, як горіх, який має шкаралупу, а всередині — цілюще зерно.
- Пустеля вчить чекати і зростати в терпеливості.
- Пустеля заставляє довіряти.
- Пустеля очищає, бо сама є чистою. Ісус освятив пустелю.

О. Порфирій, ЧСБВ. 70 Днів Відомими і Невідомими Стежками Святої Землі. — Івано-Франківськ, 2020.